Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Газетэмнэй 1921 оной декабриин 21-hээ гарана | № 28 (14354) | 1974 оной февралиин 2, суббото | Сэн 2 мүнгэн

Мүнөөдэр Улаан-Үдэдэ республикын промышленностиин, барилгын, транспортын хүдэлмэрилэгшэдэй зүблөөн үнгэргэгдэхэнь.

Ехээр, hайнаар, хямдаар продукци бүтээн гаргахын түлөө дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ шалгарагшадта алдар соло!

ОЛОНОЙ НЭГЭН

Григорий Ефимович Бадмаев Ленинэй орденто локомотив-вагон заhабарилгын заводой түрүүшүүлэй нэгэн юм. Тэрэ 24 жэлэй саада тээ заводой проходнойн богото алхажа ороод, хуби заяагаа энэ заводтой холбоhон байна.

Үнгэрhэн үе соо Григорий Ефимович олон юумэндэ hураа. Заводой үнинэй хүдэлмэришэд, ахамад нүхэд буряад хүбүүнэй заводто ерэхэдэ, хани ёhоор угтан абаад, хүдэлмэришэнэй мэргэжэлдэ hургаhан юм. Слесариин мэргэжэл hайнаар шудалаад, бригадираар томилогдоhон байна.

Хэдэн жэлэй туршада энэ тушаалда ажаллаа. Сугтаа хүдэлдэг коммунистнуудынь тэрэнийе цехэй партийна организацие толгойлхоор hунгаhан байна. Слесареэр хүдэлжэ байгаад, партийна организациин бюрогой секретариин уялга дүүргэнэ.

Локомотив-моорнүүдэй цех завод соогоо түрүү hууринуудай нэгые эзэлдэг, тогтууритай hайнаар ажалладаг.

Дүй дүршэлтэй энэ слесарь үнгэрhэн табан жэлэй ажалай дүнгүүдээр Ленинэй орденоор шагнагдаа hэн. Юhэдэхи табан жэлэй түсэбые болзорhоонь уридшалан дүүргэхэ мүрысөөндэ оролсоод, өөрынгөө табан жэлэй даабарие 4,5 жэл соо дүүргэхэ уялга абанхай.

Тэрэ Улаан-Үдэ городой ажалшадай Соведэй депутат, энэ жэлэй февраль соо үнгэргэгдэхэ областной партийна конференциин делегат юм.

С. ЦЫДЫПОВЭЙ фото.

Республикын ХҮНДЭЛЭЛЭЙ САМБАР

КПСС-эй ОБКОМДО, БурАССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДТЭ, ОБЛПРОФСОВЕДТЭ

ПРОМЫШЛЕННОСТИИН, БАРИЛГЫН, ТРАНСПОРТЫН, ХУДАЛДАА НАЙМААНАЙ БА АЖАЛШАДАЙ ХЭРЭГЛЭМЖЭ ХАНГАЛГЫН ПРЕДПРИЯТИНУУДАЙ СОЦИАЛИС МҮРЫСӨӨНЭЙ 1973 ОНОЙ ДҮРБЭДЭХИ КВАРТАЛАЙ ДҮНГҮҮД ТУХАЙ

Республикын промышленностиин, барилгын, транспортын, худалдаа наймаанай ба ажалшадай хэрэглэмжэ хангалгын предприятинуудай 1973 оной дүрбэдэхи кварталай социалис мүрысөөнэй дүнгүүдые хаража үзөөд, КПСС-эй обком, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Совет ба облпрофсовет ингэжэ тогтообо:

Доро дурсагдаhан предприятинуудта дамжуулгын Улаан туг барюулаад, республикын Хүндэлэлэй самбарта оруулха гэбэл:

МАШИНА БҮТЭЭЛГЫН БА МЕТАЛЛ БОЛБОСОРУУЛГЫН ПРЕДПРИЯТИНУУДЬАА

Продукци худалдаха жэлэй түсэб 102,6 процент дүүргэжэ, олзо оруулха даабарие 103,9 процент бэелүүлhэн, ажалай бүтээсые 10,9 процентээр дээшэлүүлhэн Улаан-Үдын ВЛКСМ-эй 50 жэлэй ойн нэрэмжэтэ прибор бүтээлгын заводто;

ЭЛЕКТРИЧЕСКЭ ПРЕДПРИЯТИНУУДЬАА

Электрын элшэ хүсэ ашагтайгаар гаргашалха даабарие дүүргээд, тэрэнийе гаргалгые 8,4 процентээр дээшэлүүлжэ, сетьнүүд хоорондын гаргашые 0,9 процентээр доошолуулhан, ашаглалгын гаргашые бага болгожо шадаhан «Бурятэнерго» гэжэ районно управлениин Байгалай электрическэ сетьдэ;

ГЕОЛОГО-ШЭНЖЭЛГЫН ПРЕДПРИЯТИНУУДЬАА

Түсэбтэ даабарие 106,2 процент дүүргэжэ, ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ түсэбөө 114,2 процент, олзо оруулха даабарие 101,2 процент, үрэмдэлгын хүдэлмэриин бүтээсые 103,7 процент бэелүүлhэн геолого-шэнжэлгын 130-дахи партида;

ГОРНОРУДНА ПРОМЫШЛЕННОСТИИН ПРЕДПРИЯТИНУУДЬАА

Продукци худалдаха жэлэй түсэб 107,8 процент дүүргэжэ, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ даабарие 107,7 процент, олзо оруулха түсэбөө 149 процент бэелүүлhэн Бага-Холбоолжоной шулуу нүүрhэнэй разрездэ.

МОДО БЭЛЭДХЭЛЭЙ БА БОЛБОСОРУУЛГЫН ПРЕДПРИЯТИНУУДЬАА

Продукци худалдаха жэлэй түсэб 106 процент дүүргэжэ, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ даабарие, 121,4 процент ба олзо оруулха түсэбөө 221,4 процент бэелүүлhэн «Забайкаллес» комбинадай Хандагайн леспромхоздо.

ОЙ МОДОНОЙ АЖАХЫН МИНИСТЕРСТВЫН ПРЕДПРИЯТИНУУДЬАА

Продукци худалдаха даабарие 179 процент дүүргэжэ, ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ түсэбөө 106, олзо оруулха даабарие 212 процент дүүргэhэн Заудинскэ туршалгын оньhожоруулагдамал ой модоной ажахыда.

ХЭЛХЕЭ ХОЛБООНОЙ ПРЕДПРИЯТИНУУДЬАА

Олзо оруулха түсэбтэ даабарие 102 процент дүүргэжэ, ажалай бүтээсые 106,7 процент дээшэлүүлhэн, мүн сэбэр олзо абаха даабарие 123 процент дүүргэhэн Захааминай аймагай хэлхеэ холбооной узелда:

ЭДЕЭ ХООЛОЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИИН ПРЕДПРИЯТИНУУДЬАА

Продукци худалдаха түсэбтэ даабарие 120,8 процент дүүргэжэ, ажалай бүтээсые 121,3 процент дээшэлүүлhэн, мүн олзо оруулха даабарие 109,5 процент бэелүүлhэн Захааминай пивын заводто,

ХҮНГЭН БА НЮТАГАЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИИН ПРЕДПРИЯТИНУУДЬАА

Продукци худалдаха жэлэй даабари 108,2 процент дүүргэжэ, ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ түсэбөө 101,6 процент дүүргэhэн, ассортиментын талаар түсэбтэ даабарие сүм бэелүүлhэн Улаан-Үдын обдолой фабрикада.

АЖАЛШАДАЙ ХЭРЭГЛЭМЖЭ ХАНГАЛГЫН ПРЕДПРИЯТИНУУДЬАА

Ажалшадай ажаhуудалай хэрэглэмжэ хангаха түсэбтэ даабарие 102,9 процент бэелүүлжэ, ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ түсэбөө 107,4 процент, олзо оруулха түсэбөө 199,6 процент дүүргэhэн, мүн хүн бүхэнэй хэрэглэмжэ хангаха даабарие 102 процент бэелүүлhэн Загарайн аймагай ажалшадай хэрэглэмжэ хангалгын комбинадта.

ХУДАЛДАА НАЙМААНАЙ ПРЕДПРИЯТИНУУДЬАА

Эд бараанай оптово эрьесын түсэб 114,2 процент дүүргэжэ, худалдаа наймаанай эмхи зургаануудай эд бараанай рознично эрьесын түсэбые бэелүүлhэн, олзо оруулха даабарие 185 процент дүүргэhэн, Буркоопсоюзай аймагууд хоорондын худалдаа наймаанай универсальна баазада.

БАРИЛГЫН ОРГАНИЗАЦИНУУДЬАА

Барилга-хабсаралгын хүдэлмэриин түсэб 109,3 процент дүүргэжэ, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ даабарие 126 процент дүүргэhэн, бүхы объектнүүдээ ашаглалгада оруулhан «Бурятцелинстрой» трестын оньhожоруулагдамал нүүдэл 1010-дахи колоннодо.

БАРИЛГЫН МАТЕРИАЛНУУДАЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИИН ПРЕДПРИЯТИНУУДЬАА

Продукци худалдаха жэлэйнгээ түсэб 104,6 процент бэелүүлжэ, шифер бүтээн гаргаха даабарие 101,3 процент дүүргэhэн, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ даабарие 107,6 процент дүүргэhэн Тимлюйн асбоцементын хэрэгсэлнүүдэй заводто.

КОММУНАЛЬНО-ГЭР БАЙРЫН АЖАХЫН ПРЕДПРИЯТИНУУДЬАА

Дотор хубсаhа угааха ба ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ түсэбтэ даабарие 100,4 процент дүүргэhэн Улаан-Үдын горгүйсэдкомой коммунальна ажахын управлениин оньhожоруулагдаhан прачечнада.

ПРОЕКТНЭ ОРГАНИЗАЦИНУУДЬАА

Жэлэйнгээ түсэб 101,2 процент дүүргэжэ, проектно-сметно документацинуудые саг соонь hайн шанартайгаар бүтээдэг «Востсибгипросельхозстрой» институдай Буряадай филиалда.

«СЕЛЬХОЗТЕХНИКА» НЭГЭДЭЛЭЙ ПРЕДПРИЯТИНУУДЬАА

Жэл соо продукци худалдаха даабарие 108,7 процент дүүргэжэ, ажалай бүтээсые 101,7 процент дүүргэhэн «Сельхозтехникын» Могойтын нэгэдэлдэ.

***

Социалис мүрысөөнэй гуримуудые дүүргэжэ шадаагүй дээрэhээ боложо, автомобильна ба түмэр замай транспортын предприятинуудта нэгэдэхи hуури олгогдоогүй.

Л. И. Брежневтэ Хосе Мартин орден барюулгын баяр ёhололой үедэ

Нүхэр Освальдо Дортикосой хэлэhэн үгэ

Хүндэтэ нүхэр, Леонид Ильич Брежнев!

Манай национальна герой, бэеэ дааhан байдалтай болохын түлөө манай дайе оролдосотой, нэтэрүүгээр эмхидхэгшэ Хосе Марти юунтэйшье адлидхашагүй эрхим жэшээ болохо ажабайдалаа, юрэ бусын баатар габьяагай бодото бэелэл болохо ами наhаяа байлдаан соогуур үгэхөөр бэлэн байхаhаа гадна, мүн тиихэ үеын, тэрэнэй ажаhуухан Америкын түүхэдэхи эгээн түрүүн суртал бодолоо, революционно политическэ суртал бодолоо удаадахи олон үеын кубинецуудта, «манай Америкэ» гээд тэрэнэй нэрлэhэн орон нютагай бүхы хүбүүдтэ зорюулхые захиhан юм. Энэнь — түбиин арадуудта тохёолдохоёо байгаа империалис аюул тухай сэсэн мэргэнээр зааhан тэрэнэй захяа болоно.

Тиимэл ушарhаа, Хосе Мартин суртал бодол түүхын шалгалта туршалгые тэсэн гаража, баатарлиг шэнэ туйлалтануудай үедэ шэнэ хүсэтэй болоhон байнал, нүхэр Брежнев. Тиимэл ушарhаа, нүхэр Фидель Кастро сүүд дээрэ хэлэhэн түүхэтэ үгэ соогоо Монкадын казарма добтолхо үүсхэл гаргагша гэжэ Мартие нэрлэhэн юм. Тиимэhээ манай гүрэнэй эгээн дээдэ шагнал Хосе Мартин нэрэмжэтэ национальна орден гэжэ нэрлэгдэнхэй.

Империализмда, колониализмда, шэнэ түхэлэй колониализмда эсэргүү тэмсэлэй талаар уласхоорондын оршом соо hаналга нэгэдэн талархалгын хэрэгтэ, Кубын социалис революцитай хани холбоогоо бэхижүүлгын хэрэгтэ хубитаяа онсо ехээр оруулhанай түлөө гүрэнүүдэй ба правительствануудай толгойлогшонор, политическэ партинуудай хүтэлбэрилэгшэд энэ орденоор шагнагдана.

Та, нүхэр Брежнев, иимэ шагналда хүртэхөөр габьяатай байбат. Танай ажабайдалай замые бүхы кубинецууд мэдэнэ. Хүдэлмэришэн ангиин хүбүүн, Та, дэлхэйн пролетарнадай агуу хэрэгтэ хаба хүсэеэ ходо зорюулдаг байгаат. Ленинэй агууехэ орондо түрөөд, дэлхэй дээрэхи түрүүшын социалис гүрэнэй мүндэлхэ үедэ байhан байнат. Өөрынгөө ажабайдалые арадайнгаа зохёон байгуулхы, шэн зоригто ажалтайнь бага наhанhаа холбоот. Ленинэй үнэн шаби болоhон, Та, империализмда эсэргүү тэмсэлэй түрүүшын зэргэдэ ходо ябанат. Уласхоорондын фашизмын добтолгодо дайрагдаhан ороноо хамгаалха хэрэгтэ Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай жэлнүүдтэ баатарлигаар хабаадаhан байнат. Совет арад энэ дайнай үеэр бүхы хүн түрэлтэнэй аша туhада, дэлхэйн түүхэдэ габьяа түгэс хуудаhануудые бэшээ.

Танда Совет гүрэнэй, Советскэ Союзай Коммунис партиин даалгаhан элдэб зорилгонуудые дүүргэлтэ болгон, ороноо саашаданьhэргээн бодхоолгын үедэ, мүн мүнөөшье Та, нүхэр Брежнев, уласхоорондын оршом соо hаналаа нэгэдэлгын гол ёhонуудые үнэн сэхээр сахин баримталдаг коммунист байhанаа ходо элирхэйлэн харуулнат.

Ленинскэ Центральна Комитет түрүүтэй Танай парти, Совет гүрэн уласхоорондын оршом соо тон хүндэтэй болонхой. Үнэхөөрөө бэеэ дааhан байдалтай болохын түлөө тэмсэгшэ арадууд, элдэб эсын хардалга гүрдэлгэнүүдэй тараагдабашье, политическэ, суртал бодолой, экономическа ба сэрэгэй талаараа угаа ехэ хүсэтэй Советскэ Союз социалис хани нэгэдэлтэ бүхы оронуудтай хамта, дэлхэй дээрэхи хүсэнүүдэй хубааралые хубилгаа гээд этигэнхэй. Кубын революци — баатар габьяагаар баян ёhо заншалнуудые hэргээн хүгжөөгшэ арадай бэелүүлhэн хэрэг, мүнөөнэй дэлхэй дээрэхи тиимэ хубилалтануудай зоригжуулхы жэшээ болоно.

Хүндэтэ нүхэр Брежнев, Та, Кубын революциин илаhан түрүүшын үдэрhөө манай арадай үнэн ханинь байнат. Танай партиин Центральна Комитедэй Генеральна секретарь байхадаа, хэлбэришэгүй гол ёhонуудта түшэглэдэг хани барисаанай эрхим жэшээнүүдые харуулаат. Эндэ уряалаар ерэhэнткэй манай Эхэ орондо тудаhан ехэ зол болоно. Кубын газар дайда дээгүүр ябажа, манай арад зонтой хани халуунаар бараалхалга энэ хани барисаанай али тухай гүн гүнзэгы байhые гэршэлнэ. Кубын газар дээрэ бууhан сагhаатнай хойшо Танда манай ороной граждануудай бүгэдөөрэн хани халуунаар хандаhан ушар бидэнние ехээр баясуулна.

Политическэ ехэ болбосоролтой болоhон, баатарлиг тэмсэлэй үеын охито абьяас зоригоо үлөөhэн манай арад агуу ехэ совет арадай, Ленинэй алдарта партиин түлөөлэгшэ Танай, нүхэр Брежнев, аша габьяае үндэрөөр сэгнэнэ. Үсэгэлдэрэй митингын үедэ, Революциин талмай дээрэ Хадуур, Балтата тугууд доро, манай одотой тугууд доро сугларhан тон олон, журамтай, анхаралтай зоной шагнаhан тодо hонор, гүн удхатай үгэтнай хэзээшье мартагдахагүй.

Таниие талархан хүндэлдэг ябадалаар, партиин ба ороной ударидагша бэйжа, Танай оруулhан сэгнэшэгүй ехэ хубитые нэгэ hаналтайгаар hайшааhан ябадалаар манай арадай иимэ халуун мэдэрэл бүрилдөө гэжэ мүн лэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

Манай арадай энэ мэдэрэлые элирхэйлэн, Кубын революционно правительствын Министрнүүдэй Совет Таниие манай гүрэнэй эгээн дээдэ шагналаар тэмдэглэгдэхэ гэhэн шиидхэбэри гаргаа.

Энэ шиидхэбэриие дүүргэлтэ болгон, манай национальна герой Хосе Мартин нэрэмжэтэ орденые, ерээдүйн hайн hайхан зам зааhан, политическэ сэсэн мэргэн ухаан бодолоо, революционно габьяагаа, эршэ зоригоо, үнэтэ ами наhаяа Эхэ оронойнгоо аша туhада зорюулhан, саг үргэлжэ анхарал оролдолго гаргадаг байhан хүнэй дүрэ зурагтай орденые баатар габьяата, Танда барюулхые мнни зүбшөөгыт, нүхэр Брежнев. Энэ ушар намда ехэ зол заяана, баяр ёhололой иимэ гайхамшаг оршон байдалда сэдьхэлни ехээр доhолжо байна.

Нүхэр Л. И. БРЕЖНЕВЭЙ хэлэhэн үгэ

Хүндэтэ нүхэр, Фидель Кастро!

Хүндэтэ нүхэр, Освальдо Дортикос!

Хүндэтэ нүхэд, ханинар!

Элитэ мэдээжэ революционер, ехэ ухаатан, арадай эрхэ сүлөөгэй түлөө элитэ тэмсэлшэ Хосе Мартин нэрэер нэрлэгдэhэн орден — Социалис Кубын энэ хүндэтэ шангые намда барюулhанайтнай түлөө гүн гүнзэгы баяр баясхалангаа хүргэнэб.

Энэ шан хадаа Советскэ Союз болон Социалис Кубын хоорондо тогтоhон бата бэхи, үнэн сэдьхэлэй хани барисаанай, таhаршагүй аха дүүгэй холбосной hүлдэ тэмдэг мүн гэжэ би түбхын түрүүндэ тоолохо байнаб.

Үсэгэлдэр хэлэhэн hайн hайхан үгэнүүдэйтнай түлөө, нам тухай эндэ нүхэр Дортикосой хэлэhэн айхабтар хани халуун үгэнүүдэйнь түлөө нүхэр Дортикосто, нүхэд Фидель болон Рауль Кастрода ба бүгэдэндэ, хүндэтэ нүхэд, баяр баясхалангаа хүргэнэб. Иимэ ушарнуудта үнгэрhэн саг тухай hанахадаа, хараhан үзэhэнөө, мүн ямар бэрхэшээлнүүдые гаталhанаа, юу хэhэнээ hанахадаа, үнгэрhэн наhанайнгаа гол зүйлнүүдые олохо гэжэ эзэлүүдгүй оролдогдодог. Хэрбээ өөр тухайгаа хэлэбэл, минии бүхы наhанда эгээл гол шухала зүйл гэхэдэ, ажалша хүнүүдтэй, хүдэлмэришэдтэй, таряашадтай саг үргэлжын таhаршагүй холбоон байгаа юм.

Би хүдэлмэришэн бүлэ соо түрэhэн хүм. Манай бүлэдэ үбгэ эсэгэмнишье, абамнишье, аха дүүнэрнишье, эгэшэмнишье олон арбаад жэлэй туршада ехэ металлургическа заводто хүдэлhэн байна. Мүн бишье энэ заводто ажалайнгаа замай эхи табяа hэм. Заводой hуудал байдал, хүдэлмэришэн хүнэй hанал бодол, эрмэлзэлнүүд, ажабайдалые тэрэнэй хайшан гэжэ ойлгодог ёhон — эдэ бүгэдэ минии үзэл сэдьхэлые бүрилдүүлхэдэ шиидхэхы үүргэ дүүргэhэн байгаа. Тиин тэрэ үедэ олоhоноо бүхы наhан соогоо алдаагүйб.

Ушар байдалай тохёолдосоhоо боложо, бүри хара багадаа, мүн хүдөө нютагташье ажал хэхэ баатай болоhон хүм. Эгээн хүшэр хүндэ үедэ — граждан дайнай hүүлээрхи ажахын hандаралай үедэ, хорёод онуудай эхиндэ хүдөө нютагтахи байдалые үзэhэн байнаб. Хожомынь нэгэнтэ бэшэ хүдөөгэй асуудалнуудтай ушаhан байгааб. Юуб гэхэдэ, хорёод онуудай эсэс багаар, залуудаа газар эсхэгшээр, газар hайжаруулагшаар хүдэлмэрилhэн хүм. Мүн нилээд хожом партиин обкомой секретаряар ажаллааб. Казахстанай заха хизааргүй уужам шэнэ газарнуудые табяад онуудта ашаглаха гэhэн ехэ хэрэгтэ ехэ ажал хүдэлмэреэ, хүсэ шадалаа зорюулhан байнаб.

Тобшоор хэлэхэдэ, хүдэлмэришэн, таряашадай, ажалша интеллигенциин бодото ажабайдалые, hанал эрмэлзэлнүүдыень hайн мэдэхэб гэжэ бэеэ худалаар магтангүйгөөр хэлэжэ шадахаб.

Фронтын байдалда хүниие мэдэгшэhээ hайнаар хаанашье мэдэхэгүйш гэжэ хэлсэдэг. Германска фашизмда эсэргүү дайнай үедэ түрүүшын үдэрhөө эхилээд, hүүлшын үдэр хүрэтэр би фронтын харгы замуудаар алхалан гарааб. Мүн эдэ жэлнүүдтэшье политическэ хүдэлмэрилэгшөөр ажаллажа, саг үргэлжэ хүнүүдээр уулзажа, тэдэнэй сэдьхэлэй байдал, эрилтэ болон эрмэлзэл бодолнуудыень мэдэжэ байхадаа, совет хүнэй ямар агуу hайхан сэдьхэлтэйе бүри hайнаар ойлгожо сэгнээ бэлэйб. Совет хүн гээшэ ажалша бэрхэ, манай агуу эхэ революционно хэрэгтэ хизааргүй үнэн сэхэ, шэн габьяата патриот юм. Совет хүн гээшэ баатаршаг гые уялгаяа дүүргэhэн юрын лэ хэрэг гээшэ гэжэ тоолодог юм.

Ажалша хүнэй hонор ухаанhаа, уужам hаруул сэдьхэлhээ намда дамжан ороhон hайн hайхан шэнжэнүүдые би бүхы наhан соогоо үндэрөөр сэгнэжэ ябахаб. Иимэ hайн шэнжэнүүдые минии сэдьхэлдэ батадхан хүгжөөжэ, минии ухаан бодолые баяжуулан, минии үзэл бодолые бүрилдүүлhэн Ленинэй агууехэ партиие бүхы наhан соогоо hайханаар hанажа ябахаб. Би дүшэ гаран жэлэй туршада партиингаа үнэн сэхэ хүбүүниинь, үнэн шударгы солдадынь ябанаб.

Элдэб олон ажалда, илангаяа харюусалгата, хүтэлбэрилхы тушаалнуудта партиин найдабаряар хүдэлхэдөө, би ямаршье асуудалай гарахада, энэ ажалша хүндэ ямар удха шанартай байхаб, тэрэнэй ажабайдалда ямар нүлөө үзүүлхэб, тэрээндэ юу олгохоб гэжэ түбхын түрүүндэ хаража hураhан байнаб. Энэ гансал минии, тон өөрымни шэнжэ шанар бэшэ байhаниинь ойлгосотой. Иимэ шэнжэ шанар юрэ бүхы коммунистнуудта, тэрэ тоодо социалис оронуудай хүтэлбэрилхы ажал ябуулагшадташье бии юм. Политбюродо болон правительствада олон шухала асуудалнуудые хаража үзэхэдөө, тэдээн тушаа шиидхэбэринүүдые гаргахадаа, эдэ шиидхэбэринүүднай үргэн ажалша зондо ямар удха шанартай байхаб гэжэ түбхын түрүүндэ харадагбди. Шэнэ заводууд гү, али электростанцинуудые бариха тухай, олон мянган гектар газарые уhалха, мүн үтэгжүүлгэ гү, али арад зоной хэрэглэмжын эд товарнуудые үйлэдбэрилхэ тухай — эдэ бүхы элдэб олон асуудалнуудай гарахада, тэдэнииие шиидхэлгые Коммунис партиин гол зорилго болгон табиhан хэрэгтэ — арад зоной байдал hайжаруулгада эсэсэй эсэстэ зорюулдаг байнабди.

Мүн манай партиин, манай гүрэнэй уласхоорондын оршондо эрхилжэ байгаа бүхы ябуулганиь, манай гадаадын политикашье энэл зорилгодо шэглүүлэгдэнхэй юм. Манай город тосхонуудта hуужа байгаа олон олон миллион хүнүүд бата бэхи эб найрамдалые, амгалан байдалда ажаллахые, ерээдүй тухайгаа бата найдалтай байхые түбхын түрүүндэ хүсэнэ бшуу. Тиин бата бэхи эб найрамдал тогтоохо, арад зоной бүтээн байгуулhан, мүн ерээдүйдэ бүтээхэ бүхы юумые найдамтайгаар хамгаалха хэрэгтэ гадаадын политикын талаар хэжэ байгаа манай бүхы хүсэлэл оролдолго шэглүүлэгдэнхэй.

Иимэ ажал ябуулга гансал Советскэ Союз эрхилнэ бэшэ. Танайшье ороной, аха дүү бусад социалис оронуудай, тэдэнэй Коммунис партинуудай политиканиь мүн лэ тиимэ ха юм. Эгээл иимэhээ тэдэнэр бэе бэедээ тон ойро дүтэбди гэжэ мэдэрдэг, эгээл тиимэhээ тэдэнииие таhаршагүй хани барисаан холбодог. Бүгэдэ — нэгэнэйнгээ түлөө, нэгэн — бүгэдын түлөө гэhэн hайн hайхан дүрим илангаяа социалис оронуудай хоорондын харилсаанда хабаадуулмаар юм. Хани барисаан манай хүсэ шадалые хоёр дахин нэмээдэг. Хани барисаамнай манай партинуудай тэмсэжэ байгаа агуу ехэ зорилгые бэелүүлхэ сагые ойртуулна. Энэ хани барисаанhаа hайн hайхан юумэн байхагүй. Эгээл тиимэhээ аха дүү революционно Кубын үндэр дээдэ, хүндэтэ шангыень намда барюулhандатнай илангаяа ехээр сэдьхэлни доhолно.

Хүндэтэ Кубын нүхэд, Советскэ Союз Куба хоёрые нэгэдүүлжэ байгаа хани барисаае улам хүгжөөн гүнзэгырүүлхэ хэрэгтэ Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитедэй зүгhөө, манай Совет гүрэнэй зүгhөө хододоо hуларшагүй шанга анхарал хандуулагдадаг байха гэжэ энэ орден хүлеэн абаха зуураа таанадые найдуулнаб. Иимэ hайн hайхан хэрэгтэ өөрынгөө оруулалта хэхын тулада бүхы шадалаараа оролдохоб.

Иимэ ехэ хүндэдэ хүртөөhэнэйтнай түлөө, нүхэд, үшөө дахин баяр баясхалангаа хүргэнэб. Хосе Мартин орден Кубада минии үнгэргэhэн мартагдашагүй үдэрнүүдые, тэндэ hуудаг эрэлхэг зоригтой, омог, хүхюун баяртай хүнүүд тухай, манай парти болон арадуудые нэгэдүүлжэ байгаа арюун hайхан хани барисаан тухай намда хододоо hануулжа байхал.

(Нүхэд Л. И. Брежнев, О. Дортикосой үгэнүүд эндэ сугларагшадай халуун альга ташалгаар угтагдаа).

ЛЕНИНЭЙ ЗААhАН ЗАМААР

Мордвагай АССР-тэ Арадуудай хани барисаанай орден барюулагдаа

САРАНСК. (ТАСС). Совет Мордвада hайндэр боложо байна. Совет арадуудай аха дүүгэй хани барисаа, харилсаа холбоое бэхижүүлгэдэ ехэ габьяатай байhанайнгаа түлөө, экономическа, социально-политическэ, соёлой байгуулгада ехэ амжалтануудые туйлаhанайнгаа түлөө Ленинэй орденоор шагнагдаhан энэ республика Эхэ оронойнго үндэр дээдэ хоёрдохи шагналда хүртэбэ. Арадуудай хани барисаанай орден январиин 31-дэ тус республикада барюулагдаа.

Партиин Мордвагай областной комитедэй, Мордвагай АССР-эй Верховно Соведэй баярай хамтын суглаан хүгжэмтэ-драмын театрай байшан соо болобо. Республикын ажалшадай түлөөлэгшэд, партийна, совет ниитын эмхинүүдэй хүтэлбэрилэгшэд тэрээндэ хабаадаа. Партиин Мордвагай обкомой нэгэдэхи секретарь А. И. Березин баярай суглаае нээбэ.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежнев түрүүтэй КПСС-эй ЦК-гай Политбюрое хүндэтэ президиумдэ ехэ дэбжэлтэтэйгээр hунгабад.

КПСС-эй ЦК-гай секретарь **И. В. Капитоновто** үгэ үгтөө. Арадуудай хани барисаанай орденоор республикынь шагнагдаhантай дашарамдуулан, партиин Центральна Комитедэй, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, Совет правительствын үмэнэhөө Мордвагай ажалшадые халуунаар амаршалба. Эхэ оронойнгоо үндэр дээдэ шагналда хүртэhэнтэйнь дашарамдуулан, республикын хүдэлмэрилэгшэдтэ, колхознигуудта, интеллигенцидэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневэй эльгээhэн үнэн зүрхэнэй халуун амаршалгые, Совет Мордвагай саашадаа hалбаран хүгжэхыень хүсэhэн хүсэлэнгыень дамжуулнаб гэжэ И. В. Капитонов омогорхол баяртайгаар мэдүүлбэ.

Мордвагай АССР-ые Арадуудай хани барисаанай орденоор шагнаха тухай СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указые И. В. Капитонов уншаад, сугларагшадай нэрьемэ альга ташалган доро республикын тугта орден зүүлгээ.

КПСС-эй Мордвагай обкомой нэгэдэхи секретарь **А. И. Березин** харюугай үгэ хэлэбэ.

Баярай суглаанда хабаадагшад КПСС-эй Центральна Комитедтэ, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ, СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ эльгээгдэхэ амаршалгын бэшэгые ехэ дэбжэлтэтэйгээр баталан абаа.

БУРЯАДАЙ АССР-эй ХҮДӨӨ АЖАХЫН ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДЭЙ 1974 ОНОЙ

СОЦИАЛИС УЯЛГАНУУД

КПСС-эй Центральна Комитедэй партида, совет арадта хандаһан Хандалгые манай ороной ажалшад эдэбхи үүсхэлтэйгээр, нэгэн һаналтайгаар һайшаан угтаһан байна. Хандалгын халуун үгэнүүд манайшье республикын бүхы ажалшадта үргэнөөр дэмжэгдэбэ.

КПСС-эй ЦК-гай Хандалгада харюу болгон, 1974 ондо газар таряалангай болон мал ажалай продуктнуудые ехээр абаха ба бэлэдхэхэ бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ оролсожо, республикын хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд табан жэлэй тодорхойлхы 1974 оной түсэбөө амжалтатайгаар бэелүүлхын түлөө жэлэй түрүүшын үдэрнүүдһээ шангаар тэмсэжэ оробо.

Республикын хүдөө ажахын түрүүшүүлэй зүблөөндэ хабаадаһан бидэнэр, механизаторнууд болон таряашад, мал ажалай бүхы һалбаринуудай хүдэлмэрилэгшэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд табан жэлэй үнгэрһэн гурбан жэлдэ хэһэн хүдэлмэриингөө дүнгүүдые, 1974 оной зорилгонуудаа али бүхы талаһаань зүбшэн хэлсэһэн байнабди.

Газар таряалангай талаар абажа үзэхэдэ, тарялангаа һайнаар ашаглаха, севооборотнуудые үйлэдбэридөө хэрэглэхэ, хахалагдадаг газараа үргэдхэхэ, газараа һайжаруулха тушаа ехэхэн ажал хэгдэбэ.

Мал ажалай талаар гол дүнгүүднай юуб гэбэл, бүхы түрэлэй малай тоо олошоруулагдаһанай, үйлэдбэриие тусхай шэглэлтэй болгохо, томодхохо хэрэгые гүнзэгырүүлжэ байһанай ашаар мяхан, һүн, үндэгэн, ноһон ехээр абтадаг болоо.

1973 ондо үер боложо, ургасада хэды ехэ хохидол ушаруулагдаашье һаа, 1972 онойхиһоо 2 процентээр ехэ ороһо тарян, 18 процент ехэ овощ, 20 процент дээгүүр хартаабха, 32 процент ехэ силосэй ногоон, 9 процент дээгүүр үбһэн абтаһан байха юм. Олохон түрүү колхоз болон совхозууд, механизаторнууд болон таряашад баян ургаса абажа шадаһан байна.

1973 ондо Яруунын аймагай совхозуудай хүдэлмэришэд, колхознигууд һайнаар ажаллажа, республикын малшадай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ эрхимлэжэ гараа. Аймагай колхоз болон совхозууд гүрэндэ мяха, һү, үндэгэ худалдаха түсэбөө нилээд үлүүлэн дүүргээ.

Мал ажалай продуктнуудые абалгаяа хараата дээшэлүүлһэн, тэрэниие гүрэндэ худалдаха түсэбөө үлүүлэн дүүргэһэн аймагуудай тоодо Яруунын, Хэжэнгын, Хурамхаанай, Сэлэнгын, Баргажанай, Кабанскын аймагууд оробо.

1974 ондо газар тарялангай болон мал ажалай продуктнуудые абалгаяа, бэлэдхэлгэеэ ехэдхэхэ арга боломжонуудаа тоолоожо үзөөд, бидэнэр, республикын хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд иимэ социалис уялгануудые абанабди:

ГАЗАР ТАРЯАЛАНГАЙ ПРОДУКТНУУДЫЕ ЕХЭЭР АБАХА, БЭЛЭДХЭХЭ ТАЛААР

1974 ондо колхоз болон совхозуудта адагынь 684 мянган тонно ороһо таряа, 86 мянган тонно хартаабха, 32 мянган тонно овощ, 1200 мянган тонно силосэй ногоо, 270 мянган тонно корнеплодууд болон 550 мянган тонно сабшалангай, олон жэлэй ногооной, зелёнкын үбһэ абаха. Гүрэндөө 100 мянган тонно ороһо, 31 мянган тонно хартаабха, 27 мянган тонно овощ худалдаха.

Ороһо таряа саашадаашье ехээр абаха хэрэг хүдөө ажахые хүгжөөхэ хэмжээнүүдэй эгээн голынь гээшэ гэжэ һайнаар ойлгожо, бидэнэр газар тарялангаа эрхилхэ культураяа дээшэлүүлхэбди, хабарай тарилгые агротехническэ эрхим болзорто, һайн шанартайгаар, эмхитэйгээр үнгэргэхэбди. Ороһото ургамалнуудаа тарилгын 1-дэхи, 2-дохи класһаа доошо бэшэ шанартай үрэһөөр тарихабди. 100 мянган гектар дээрэ үрэһэ тариха үедөө нэгэн доро минеральна үтэгжүүлгэ оруулхабди, 280 мянган гектар тарилгын буртаг ногоое самолёдоор хоро сасажа сэбэрлэхэбди. Һалхинһаа, уһанһаа муудадаг хүнгэн хүрьһэтэй 50 мянган гектарта хүрьһэ хамгаалха хэмжээнүүдые эрдэмэй үндэһөөр бэелүүлэгдэхэ. Эдэ болон бусад хэмжээнүүдые бэелүүлһэнэй ашаар ургасаяа 1973 онойхиһоо гектарай 2,5 центнерээр дээшэлүүлхэбди.

1974 ондо 6077 гектарай түс бүриһөө 18 центнер таряа хуряажа, түсэбэй ёһоор 19 мянган центнер ороһо гүрэндөө худалдахын орондо 35 мянган центнер тушааха гэһэн угтамжын түсэб абаһан Мухар-Шэбэрэй аймагай «Искра» колхозой таряашадай эдэбхи үүсхэлые бидэнэр халуунаар дэмжэнэбди.

Колхоз, совхоз бүхэн ашаг үрэ багатай газараа хахалжа, ургаса бага үгэдэг ургамалнуудай тарилга хороожо, ороһото ургамалнуудай тарилгые үргэдхэхэ хэрэгтэ һаналаа табиха болоно. Энэ зорилгоор 1974 ондо 55 мянган гектарһаа бага бэшэ шэнэ газар элдүүрилжэ, тарилгын хубаарилгые һайжаруулжа, ороһото ургамалнуудай тарилгые 600 мянган гектарта хүргэхэбди гэжэ уялгаяа үгэнэбди.

Республикын хартаабхашад агротехникэеэ һайжаруулһанай, хартаабха ургуулха, ургасыень хуряаха хүдэлмэриие саашаданьоньһожоруулһанай ашаар 8300 гектар тарилгын га бүриһөө 95—100 центнер ургаса түйлаха гэһэн уялга абаа. Хартаабха болон овощ һайнаар ургуулжа, гүрэндөө ехээр худалдаха талаар дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялгануудые Улаан-Үдын аймагай колхоз болон совхозууд абаһан байна. Эдэнэр гүрэндөө адагынь 10 мянган тонно хартаабха, 10,8 мянган тонно овощ худалдахаар шиидээ.

Байгша ондо шэмэтэ болон бүдүүн тэжээл үйлэдбэрилгые эрид дээшэлүүлхэ гээшэ газар тарялангай хүдэлмэрилэгшэдэй шухала зорилгонуудайнь нэгэн болоно.

Бидэнэр гектар бүриһөө адагынь 170—200 центнер силос болохо кукурузын ногоо, 350 центнер куузику, уһалагдадаг сабшалангай гектар бүриһөө 20 центнер, хээрын сабшалан дээрэһээ — 10—12 центнер үбһэ хуряажа абахабди.

Тэжээлэй ургамалнуудай баян ургаса абаха хэрэгтэ газарай шииг һойто бариха, тарялан болон сабшалангаа һайнаар үтэгжүүлхэ, тарилгын хойноһоо, сабшалангаа һайнаар харууһалха ээзэтэй болгохо гээшэ шиидхэхы удха шанартай.

Уһалагдадаг газараа һайнаар ашаглахын тула хабарай дулаан үдэрнүүдэй ерэхэһээ урид уһалууриингаа системэнүүдые, газар уһалха техникэ болон хэрэгсэлнүүдээ бэлдэжэ сүм дүүргэхэбди, тошо ехээр халяажа, тарялан, сабшалан дээрээ адагынь 1300 мянган тонно наг шэбхэ гаргахабди. Саһанай хайлажа захалхалаар лэ колхознигуудые, хүдэлмэришэдые тарялан, сабшалан уһалха хүдэлмэридэ олоор элсүүлхэбди. Ажахынуудта бии байгаа бүлүүр станцинуудые, уһа сасаха машинануудые дүүрэн хүсөөрнь хэрэглэжэ, уһалагдадаг газараа адагынь 30 мянган гектараар үргэдхэхэбди.

Баян ургаса абахын тула агротехническэ нэгэшье аргые доро даража болохогүй гэжэ ойлгодог тула бидэнэр ургамал бүхэндэ хабаатай агротехникын эрилтые нарииһаар сахихабди. 1974 ондо кукурузын тарилгые наран сэсэгтэй, бобово болон бусад ургамалнуудтай холижо хэхэбди, куузику рассада һуулгажа тарихабди, бүхы аймагуудта, колхоз болон совхозуудта ургаса ехээр үгэхэ «герасимовска» участогуудые, һайжаруулагдамал сабшалан болон бэлшээри түхеэрхэбди.

Уһанай ажахын эмхи зургаануудай болон «Сельхозтехника» нэгэдэлэй лугомелиоративна отрядуудай, колхоз болон совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд 23,6 мянган гектарта сабшалан үндэһөөрнь һайжаруулха, 4,7 мянган гектар хорёологдоһон, олон жэлдэ хэрэглэгдэхэ һайжаруулагдамал бэлшээри түхеэрхэ, 3,9 мянган гектар уһалууриин шэнэ газар ашаглалгада оруулха, 4,4 мянган гектар дээрэ уһалууриин болон намаг хатаалгын системэнүүдые һайжаруулха, 3,9 мянган гектар намаг газар хатааха, 70 мянган гектар сабшалангай хүрьһэ дээгүүрнь һайжаруулжа, 30 мянган гектар газарые наг шэбхээр үтэгжүүлхэ.

Минеральна үтэгжүүлгэ һайнаар оруулха хэрэгтэ гол анхаралаа хандуулхабди. Газарай хүрьһэнэй бүридэлые харуулһан картограммын ёһоор минеральна үтэгжүүлгэнүүдые комплексноор хэрэглэхэ, тэрэниие нэн түрүүн уһалагдадаг газарта оруулха байнабди.

Һайн шанартай тэжээл—сенаж, витамин элбэгтэй, ябталагдаһан үбһэ, витаминтай ногооной гурил һайн шанартай силос болон бусадые нилээд ехээр бэлэдхэжэ абаха гээшэ колхоз, совхоз бүхэнэй, газар тарялангай бүхы хүдэлмэрилэгшэдэй шухала зорилго гэжэ тоолонобди.

1974 ондо адагынь 55 мянган тонно сенаж, 100 мянган тонно ябталагдаһан үбһэ, 16 мянган тонно витамин элбэгтэй ногооной гурил бэлэдхэхэ, ногооной гурил гаргадаг АВМ-0,4 агрегат бүхэниие бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлгэжэ, сезон дотор 300 тонно гурил түс бүриһөөнь гаргахабди.

Техникэеэ һаадгүйгөөр хүдэлгэхэ гээшэ ургасын хуби заяае шиидхэдэг гэжэ ойлгодог тула бидэнэр бүхы тракторнуудаа, тарилга хэхэ, хүрьһэ элдүүрилхэ машинануудаа 1974 оной апрелиин 1-һээ оройтуулангүй заһабарилжа дүүргэхэбди. Энэ болзорто тэдэ машинануудта хүдэлхөөр дуталдаһан механизаторнуудые һургаха, саг соонь оньһожоруулагдамал отрядуудые, звенонуудые эмхидхэхэбди.

Бүхы механизаторнуудай болон таряашадай уялга юуб гэхэдэ, трактор болон комбайнуудаа шадабаритайгаар, бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлгэхэ, тэрэнэй хойноһоо таһалгаряагүй техническэ харууһалга эмхидхэхэ, техникэеэ зүбөөр хадагалха, горючи, тоһодолгын материалнууд болон запасной частьнуудые гамтайгаар гаргашалха хэрэг болоно.

МАЛ АЖАЛАЙ ПРОДУКТНУУДЫЕ ЕХЭЭР АБАХА, БЭЛЭДХЭХЭ ТАЛААР

Адууһа малай болон шубуудай ашаг шэмэ дээшэлүүлһэнэй, малай тоо олошоруулһанай, малай харууһалга, эдеэлүүлгые һайжаруулһанай, мяха, һү, болон үндэгэ үйлэдбэрилхэ технологиие нарижуулһанай ашаар 1974 ондо колхоз болон совхозууд 1973 онойхиһоо мяха абалгаяа 14 процентээр, һү — 9 процентээр, ноһо болон үндэгэ — 16 процентээр дээшэлүүлхэ уялга мал ажалай хүдэлмэрилэгшэд абаа. Гүрэндэ 69 мянган тонно мяха, 128 мянган тонно һү, 6,9 мянган тонно ноһо, 92 миллион үндэгэн худалдагдаха. Мал ажалай бүхы продуктнуудые гүрэндэ худалдаха арадай ажахын түсэбые болзорһоо урид — 1974 оной декабриин 25-да дүүргэхэ.

Мяха, һү болон үндэгэ үбэлэй үедэ ехээр абаха шухала гэжэ тоолоод, һаалиин болон гахайн фермэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэд, хонишод, мал адуулагшад бүхы түл түрэсэеэ эмхитэйгээр абажа, гээлтэгүйгөөр түлжүүлхэ, үүсэлэгдэхэ, гүрэндэ тушаагдаха малаа һайнаар шахан таргалуулжа, үхэрнүүдые 340—350 килограммтайгаар, гахай — 100 килограмм, хонидые — 36—38 килограммтайгаар тушаахын түлөө оролдохо.

Колхоз болон совхозууд жэлэй түрүүшын хахадта гүрэндөө адагынь 19 мянган тонно мяха, 63 мянган тонно һү, 47 миллион үндэгэ тушааха байна.

Һаалиин фермэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэд үбһэ тэжээлээ һайнаар бүйлүүлжэ, тэрэнээ үбэлэй сагта зүбөөр хубаарилан үгэжэ, зундаа малаа үдэр һүнигүй бэлшээжэ, һайжаруулагдамал бэлшээриие зүбөөр хэрэглэжэ, үнеэдые саг соонь үрэжүүлжэ, һубайруулангүйгөөр, үнеэдые зүбөөр эдеэлүүлэн һаажа, 1973 онойхидо орходоо үнеэн бүриһөө 200—250 килограмм һү ехээр һаажа, тэрэнээ адагынь 1.900 килограммда хүргэхэ, зуун үнеэн бүриһөө адагынь 80 тугал түлжүүлхэ зорилго урдаа табина.

Республика дотороо мүрысөө үүсхэһэн Яруунын аймагай малшад дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялгануудые абажа, 1974 ондо 14 процент ехэ һү абажа, гүрэндөө арадай ажахын түсэбһөө үлүү 5,1 мянган центнер һү худалдаха гэжэ шиидээ.

Республикын хонишод энэ жэлдэ адагынь 700 мянган хурьга абажа түлжүүлхэ гэхэ гү, али зуун хонин бүриһөө адагынь 85 хурьга томо болгохо, малаа гээлтэ хоролтодо оруулангүйгөөр, үүсэлэгдэхэ малай шэгнүүр дээшэлүүлжэ, хониной мяха ехээр абаха гэжэ тэмсэхэ байна. Тэдэнэр 1974 ондо хонин бүриһөө адагынь 3,1 килограмм ноһо хайшалжа, бүхыдөө 5,5 мянган тонно ноһо абаха, 18,3 мянган тонно хониной мяха үйлэдбэрилхэ уялга абаа.

Республикын хонишодой дунда мүрысөө үүсхэһэн Хэжэнгын хонишод байгша ондо адагынь мянган хурьга абажа, томо болгохо, хонин бүриһөө 3,2 килограмм ноһо хайшалха уялга абанхай. Хонишодой олохон бригаданууд 100 хонин бүриһөө 100, тэрэнһээ дээшэ хурьга түлжүүлхэ, ноһо ехээр хайшалха гэжэ шиидэнхэй.

Гахайн болон шубуунай фермэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэд ажахын энэ шухала һалбаринуудые саашадань түргэнөөр хүгжөөхэ гээшэ манай нангин уялга гэжэ тоолоно. Гахайн фермын коллективүүд энэ жэлдэ адагынь 140 мянган поршоонхо абаха гэхэ гү, али гол ехэ гахай бүриһөө 14 поршоонхо нэгэ удаа түрүүлхэ гахайнуудһаа—6—6 поршоонхо түлжүүлхэ, бүхыдөө 9,6 мянган тонноһоо бага бэшэ шэгнүүртэй 100 мянган гахай шахажа, гүрэндөө тушааха уялга абанхай.

Кабанскын аймагай совхозууд нёдондонойхиһоо 5 мянган гахай, Бэшүүрэй — 4, Улаан-Үдын болон Мухар-Шэбэрэй аймагууд — 3 мянга, Хяагтын болон Загарайн аймагууд — 1,5, Прибайкалиин аймаг — 1 мянган гахай нёдондонойхиһоо олоор шахан таргалуулха уялга абаа.

Кабанскын аймагай шубуушад мяхан болгохоор 2,1 миллион нугаһа үдхэхэ гэжэ шиидээ. Мухар-Шэбэрэй колхоз болон совхозууд 645 мянган галуу, Бэшүүрэй аймагай ажахынууд 300 мянган галуу үдхэхөөр хараална. Эдэ уялгануудые амжалтатайгаар бэелүүлһэнэй эсэстэ республикамнай бүхыдөө жэлэй турш3а 2,6 мянган тонно шубуунай мяха ехэ абажа, бүхыдэнь 7,4 мянган тоннодо хүргэхэ байна.

Абаһан уялгануудаа бэелүүлхын тула бидэнэр саашадаашье адууһа малайнгаа тоо толгой олошоруулха, гээлтэ хоролтодо оруулхагүй, эхэ малаа саг соонь һэлгэжэ байха, фермэнүүдтэ үүлтэр һайжаруулха болон зоотехническэ хүдэлмэри һайнаар табиха, малай эдеэлүүлгэ ба харууһалга һайжаруулха, гүрэндэ худалдадаг продукциин шанар дээшэлүүлхэ хэрэгтэ саг үргэлжэ анхаралаа табижа байхабди.

Газарай гектар бүхэниие, техникэеэ, тэжээлээ, үтэгжүүлгэеэ ашаг үрэ ехэтэйгээр хэрэглэхые КПСС-эй Центральна Комитет бүхы хүдэлмэришэдые, колхознигуудые, хүдөө ажахын мэргэжэлтэдые уряална. Республикын хүдөө ажахын бүхы хүдэлмэрилэгшэдэй уялга юуб гэхэдэ, ажахыгаа ашаг үрэ ехэтэйгээр, бодомжотойгоор хүтэлбэрилхэ. Хүдөө ажахы хүгжөөлгэдэ зорюулагдаһан мүнгэ зөөриие, техникые зүбөөр хэрэглэхэ, горючи, запчастьнуудые болон материалнуудые гамтайгаар гаргашалха, продукциин өөрынь үнэ сэн хямдаруулха шухала болоно. Хүдөө ажахын мэргэжэлтэд өөһэдынгөө бүхы хүсэл зоригые хүдөө ажахын үйлэдбэриие тусхай шэглэлтэй болгохо, томодхохо хэрэгые бүри гүнзэгырүүлхэ, фермэнүүдтэ һү һааха, мал, гахай, шубуу шахан таргалуулха хэрэгтэ промышленна технологи нэбтэрүүлхэ, продукци абалгада ажалай гаргашые болон тэжээл гаргашалгые эрид хороожо, ажалай бүтээсэ саашадань дээшэлүүлхэ хэрэгтэй.

Абаһан уялгаяа бүхыдэнь һайнаар бэелүүлхэ гээшэ бидэнэрэй бүгэдын хүсые хамтадхажа шадаһанай, эмхи ехэтэйгээр ажаллаһанай, бидэнэрэй мэргэжэл шадабаряа гаргаһанай, шэн зоригтойгоор ажаллаһанай ашаар түйлагдаха гэжэ бидэнэр һайса ойлгонобди.

Тиимэһээ бидэнэр саг үргэлжэ эршэтэй шангаар хүдэлхэ, үйлэдбэриин болон ажалай журам бэхижүүлхэ, гээгдэжэ ябагшадай үгы байхын тула бүхы хүсөөрөө оролдохо, бригада, фермэ, звено бүхэн, колхоз болон совхозууд урдаа табигдаһан түсэб, даабаринуудые дүүргэхын түлөө оролдожо социалис мүрысөөнэй ябасые олониитын хүсөөр шалгажа байхабди. Шэтын областиин хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдтэй баталһан заншалта социалис мүрысөөгөө бүри хүгжөөхын түлөө эдэбхитэйгээр оролсохобди.

Социалис мүрысөө бүри үргэнөөр дэлгэрүүлхэбди, табан жэлэй тодорхойлхы дүрбэдэхи жэлэй даабариие болон абаһан ехэ социалис уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө бүхы хүсэеэ мэргэжэл шадабаряа элсүүлхэбди гэжэ хүдөө ажахын бүхы хүдэлмэрилэгшэдэй үмэнэһөө КПСС-эй Центральна Комитедые бидэнэр найдуулнабди.

(Социалис уялганууд республикын хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй зүблөөн дээрэ баталагдан абтаа).

Мүнөөдэр—промышленностиин, барилгын ба транспортын хүдэлмэрилэгшэдэй зүблөөн

ЗАЛУУШУУЛАЙ ҺУРГАГША

Улаан-Үдын нарин сэмбын фабрикада 1946 онһоо хойшо ажалладаг Мария Капитоновна Ефремова нүхэдэйнгөө магтаалда үниинһөө хойшо хүртэдэг. Эрхим хүдэлмэришэн коллективэйнгээ нииитын ажабайдалда эдэбхитэйгээр хабаададаг юм.

Гушаад жэлэй туршада Мария Капитоновнагай ээрэһэн ноһоор нэхэгдэһэн сэмбэ бүдые тоолоожо гараханьбэрхэтэй байха. Харин үнгэ бүриин гоё һайхан сэмбэ бүд харахадаа, нүхэр Ефремовагай, тэрэнэй нүхэд — ноһо ээрэгшэд, сэмбэ нэхэгшэдэй нарин нягта ажал һанаанда ороодхино бээз.

Тэдэнэй гараар нэхэгдэһэн элдэб сэмбэ бүд магазинуудта наймаалагдана, оёдолой предприятинуудта эльгээгдэнэ. Нарин сэмбын фабрикын бүдөөр оёгдоһон пальто, костюм үмдэһэн хүнүүдые үйлсэнүүдтэ харанабди. Мария Капитоновна энэ хэрэгтэ горитой хубитаяа оруулһан байна.

Тэрэ даабаряа жэл бүхэндэ һайн шанартайгаар үлүүлэн дүүргэнэ. Үнгэрһэн табан жэлэй даабариие болзорһоонь холо уридшалан дүүргээ һэн. Тэрэнэй ажал үндэрөөр сэгнэгдэжэ, «Ажалдаа шалгарһанай түлөө» гэһэн медаляар, ойн баярай медаляар, «РСФСР-эй социалис мүрысөөндэ эрхимлэгшэ» гэһэн тэмдэгээр шагнагдаһан юм.

Нүхэр Ефремова олон жэлэйнгээ баян дүй дүршэлые залуушуулда дамжуулан үгэнэ. Фабрикада ажаллахаар ерэһэн 13 залуу хүдэлмэришэниие ноһо ээрэгшын мэргэжэлдэ дүршүүлһэн байна. Света Шулунова, Нина Лазарева, Галя Поломина гэгшэд Мария Капитоновнагай ажалай дүй дүршэл һайнаар шудалаад, фабрикын түрүү хүдэлмэришэдэй тоодо ороһон байна. Залуушуул ахамад нүхэрһөө ажалай һайн жэшээ абанхай, ноһо голодоһогүйгөөр, һайн шанартайгаар нэхэхэ гэжэ оролдоно.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

МҮРЫСӨӨНДЭ УРИБА

Гэлуута-Нуурай ГРЭС юһэдэхи табан жэлэй габшагай барилга гэжэ соносхогдоһон байбашье, ажалынь габшагай гэһэн нэрэдээ хүрэмөөр ябуулагдаагүй гэжэ мэдээжэ. Барилга-хабсаралгын хүдэлмэри хэхэ 1973 оной түсэб дүүргэгдээгүй, барилгада зорюулагдаһан капитальна һомолого хүсэд хэрэглэгдээгүй байна. Энээндэ элдэб шалтагаан бии.

ГРЭС-эй барилгашад нёдондо жэлэй гээгдэлые усадхаха, барилгые габшагай гэһэн нэрэдэ хүрэмөөр эрхилхэ гэжэ шиидэбэ. Тэдэнэр, партиин ЦК-гай партида, совет арадта хандаһан Хандалгые. 1974 оной түсэбые уридшалан дүүргэхын түлөө бүхэсоюзна социалис мүрысөө дэлгэрүүлхыень уряалһан партиин ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй болон ВЛКСМ-эй ЦК-гай тогтоолые зүбшэн хэлсээд, хүдэлмэриингөө дутагдал зайсуулха хэмжээ хараалаа.

Барилгашадай коллектив 1973 оной үрэ дүнгүүдые согсолоод, алдуу дутагдалнуудһаа тобшолол хэһэн байна. Барилгые һайнаар эрхилхэ, тэрээндэ һомологдоһон мүнгэ зөөри ашагтайгаар хэрэглэхэ арга боломжонууд тодорхойлогдожо, табан жэлэй дүрбэдэхи жэлэй түсэбые үлүүлэн дүүргэхэ гэһэн зорилго коллектив урдаа табиба. Тингэжэ 1974 оной угтамжын түсэб абтаа.

Табан жэлэй тодорхойлхы энэ жэлдэ капитальна һомологын 11 миллион 400 мянган түхэригэй мүнгэ хэрэглэхэ гэжэ хараалагдаа. Энэнь нёдондо жэлэйхитэй сасуулхада нэгэ миллион түхэригөөр үлүү ехэ юм.

ГРЭС-эй барилгын управлениин коллектив 1974 оной түсэбөөр хараалагдаһан даабариие болзорһоонь нэгэ һараар уридшалан дүүргэхэ, бүхы объектнүүдые саг соонь ашаглалгада тушааха гэжэ хараалаа. ГРЭС-эй гол корпусой туһалбариин объектнүүдэй барилга-хабсаралгын хүдэлмэри үргэн далайсатайгаар эрхилэгдэхэ юм. Эдэ бүгэдын ашаар ГРЭС-эй хоёр энергоблогые 1975 ондо ашаглалгада тушааха бүхы хүдэлмэри хэжэ дүүргэхэ, хүдэлмэришэн бүхэндэ абажа харахада ажалай бүтээсые түсэбөөр хараалагдаһанһаа 0,5 процентээр үлүүлхэ гэһэн зорилго табигдаһан байна. Түсэб-уялга абаһан энэ коллектив Буряадай барилгын управлениин 163-дахи нүүдэл оньһожоруулагдамал колонныи хүдэлмэришэдые 1974 оной социалис мүрысөөндэ уриба.

И. МАЛЬЦЕВ.

Гусиноозёрск хото.

Ажалдаа габьяатай

Николай Михеевич Тропников Ципиканай алтанай приискдэ хоёр шахуу жэл соо хүдэлжэ, дүршэл шадабаритай болоһон хүн юм. Газар малтаха халаан бүриингөө даабари 15—20 процентээр үлүүлэн дүүргэжэ, үнэтэ металл ехээр абаха хэрэгтэ хубитаяа оруулна. Наймадахи табан жэл соо амжалтатайгаар хүдэлжэ, Ажалай Улаан Тугай орденоор шагнагдаһан юм. Газар малтагша Н. М. Тропников юһэдэхи табан жэлэй дүрбэдэхи тодорхойлхы жэлэй даабари болзорһоонь урид дүүргэхээр социалис уялга абаад эдэбхи үүсхэлтэйгээр хүдэлжэ байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Ципиканай приискын эрхим хүдэлмэришэн Н. М Тропников.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

ШЭНЭ УЯЛГА АБТАА

Захааминай аймагай промышленностиин, транспортын, хэлхеэ холбооной, ажалшадай һуудал байдалай хэрэглэмжэ хангадаг предприятинуудай түрүү хүдэлмэрилэгшэдэй зүблөөн болобо. «КПСС-эй Центральна Комитедэй декабриин (1973 он) Пленумэй дүнгүүд ба 1974 оной зорилгонууд» гэһэн асуудал зүблөөн дээрэ зүбшэн хэлсэгдэв. Энэ асуудалаар партиин райкомой секретарь нүхэр Субботин Г. Н. элидхэл хэһэн байна.

Аймагай промышленна предприятинууд түсэбтэ табан жэлэй шиидхэхы жэлдэ муу бэшээр хүдэлжэ гараа. Продукци үйлэдбэрилхэ, худалдаха жэлэй даабари декабриин 25-да дүүргэгдээ һэн. Энэнь социалис уялгануудаар хараалагдаһанһаа гурбан хоногоор урид болоно. Ажалай бүтээсэ дээшэлүүлһэнэй ашаар ехэхэн нэмэлтэ продукци абтаба. Бүтээгдэдэг продукциин шанар һайжаруулха, өөрынь үнэ сэн хямдаруулха талаар горитой алхам хэгдэһэн байха юм.

Предприятинуудай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ Зэдын вольфрам-молибденэй комбинадай Холтосоной руднигай, Гуджирска геолого-бэдэрэлгын партиин, хилээмэнэй заводой, госпромхозой болон ой модоной ажахын коллективүүд эрхимлэжэ гараа. Тус предприятинуудай коллективүүдтэ КПСС-эй раикомой, аймагай Соведэй гүйсэдкомой дамжуулгын Улаан тугууд, улаан вымпелнүүд барюулагдаба. Социалис мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, эрхим һайн үрэ дүнгүүдые түйлаһан ажалай түрүүшүүл Хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаһан байна.

1974 ондо — түсэбтэ табан жэлэй тодорхойлхы удха шанартай жэлдэ предприятинуудай, транспортын, хэлхеэ холбооной, ажалшадай хэрэглэмжэ хангадаг предприятинуудай коллективүүдэй бэелүүлхэ тон шухала зорилгонуудые хараалһан социалис уялгануудые зүблөөндэ хабаадагшад нэгэн дуугаар баталан абаба.

Манай корр.

ШЭНЭ ТАСС ҺОНИН

Л. И. Брежнев Кубада байдаг совет эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэдтэй уулзаба

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев Совет посольствын ба совет бусад эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэдтэй, Кубада ажаллажа байһан совет мэргэжэлтэдэй коллективүүдэй түлөөлэгшэдтэй январиин 31-дэ уулзаба. КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын тула КПСС-эй Центральна Комитедэй эрхилжэ байгаа ажал ябуулга тухай нүхэр Л. И. Брежнев хөөрөө. **(ТАСС).**

НИИСЛЭЛЭЙ ЗАВОДТО УУЛЗАЛГА БОЛОО

ГАВАНА. (ТАСС-ай тусхай корр.). КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневтэй хамта Кубада ерээд байһан КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, Украинын КП-гэй ЦК-гай нэгэдэхи секретарь В. Е. Щербицкий, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, КПСС-эй Ленинградай обкомой нэгэдэхи секретарь Г. В. Романов, КПСС-эй ЦК-гай секретарь К. Ф. Катушев, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, СССР-һээ Кубын Республикада байдаг элшэн сайд Н. П. Голубеев Гаванын «Клаудио Аргуэльес Камехо» гэжэ автобусно заводой коллективтэй январиин 31-дэ уулзаба. Кубын Компартиин ЦК-гай Политбюрогой гэшүүд Серхио дель Валье, Армандо Харт, Кубын КП-гэй ЦК-гай Секретариадай гэшүүд Блас Рока, Карлос Рафаэль Родригес гэгшэд совет нүхэдтэеэ хамта заводто ерээ.

Предприятиин хүдэлмэришэдөөр, алба хаагшадаар халуунаар угтагдаһан совет айлшад завод соогуур ябажа хараһан, үйлэдбэриин хүдэлмэритэй танилсаһан байна. Удаа тээнь цехүүдэй нэгэн соо митинг болоҗо, В. В. Щербицкий тобшоор үгэ хэлэбэ. Хүндэмүүшэ халуунаар угтаһанайнь түлөө заводой коллективтэ үнэн зүрхэнэй баяр баясхалан хүргөөд, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневэй эльгээһэн халуун амаршалга Кубын хүдэлмэришэдтэ дамжуулаа.

Дурасхаалта бэлэг — мэдээжэ совет скульптор И. Шадрай бүтээһэн «Туг бариһан хүдэлмэришэн» гэжэ скульптурые В. В. Щербицкий заводой коллективтэ бариба.

Граждан авиациин талаар хэгдэхэ харилсаа холбоон тухай совет-кубын протокол

ГАВАНА. (ТАСС). КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Леонид Ильич Брежневэй хани ёһоной албанай хэрэгээр ерээд байһан үедэнь СССР-эй Граждан авиациин министерствын, Кубын Республикын Граждан авиациин институдай хоорондо научно-техническэ харилсаа холбоо тогтоохо тухай протоколдо январиин 31-дэ Гаванада гар табигдаа.

Совет талаһаа — КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, граждан авиациин министр, авиациин маршал Б. П. Бугаев; Кубын талаһаа — Кубын Компартиин ЦК-гай гэшүүн, Граждан авиациин институдай генеральна директор Альварес Браво протоколдо гар табиба.

Транспортна ба хүдөө ажахын авиациин, аэропортнуудай хэлхеэ холбооной, түхеэрэлгэнүүдэй талаар, кадрнуудые бэлдэхэ ба хоёр талые һонирхуулдаг бусад асуудалнуудаар СССР-эй граждан авиациин, Кубын Республикын граждан авиациин албан зургаануудай хоорондын харилсаа холбоо гүнзэгырүүлэн хүгжөөхэ гэжэ протокол дотор хараалагдана.

ПАРТИЙНА ЭДЭБХИТЭДЭЙ СУГЛААНУУД

СОВЕТСКЭ РАЙОН

Январиин 24-дэ Улаан-Үдэ хотын Советскэ районой партийна эдэбхитэдэй суглаан үнгэргэгдөө. Коммунистнууд КПСС-эй Центральна Комитедэй декабриин (1973 он) пленумэй дүнгүүд болон аймагай партийна организациин саашадаа бэелүүлхэ зорилгонуудые зүбшэн хэлсэбэ.

КПСС-эй районно комитедэй 1-дэхи секретарь С. Н. Булдаевай элидхэл зүбшэн хэлсэлгэдэ шэлэй заводой партийна организациин секретарь А. Ф. Петунов, «Электромашина» заводой токарь В. С. Зубков, 1-дэхи ремстройуправлениин бригадир У. И. Тимофеев, горпромторгын директор Д. Р. Даширабданов, Буркоопсоюзай автобазын жолоошон А. В. Кушнерик болон бусад хабаадаа. Үгэ хэлэһэн хүнүүд барандаа бүмбэрсэг дэлхэйн бүхы үндэһэ яһатанай эб нэгэн ажаһуухые, тэдээнэй хоорондо бата һайн харилсаа холбоо байгуулхын ба совет арадай баян дэлгэр ажаһуудалай түлөө саг үргэлжэ оролдолго гаргажа байдагыень ехээр һайшаан дэмжэжэ, КПСС-эй ЦК-да, тэрэнэй Политбюродо баяр баясхалангаа хүргэбэд.

Декабриин пленумэй шиидхэбэринүүдые бодотоор бэелүүлхын тула Советскэ районой ажалшад хэзээ хэзээнэйхиһээ бүри ехэ эдэбхи үүсхэлтэйгээр ажаллажа байна. 9-дэхи табан жэлэй дүрбэдэхи жэлэй түсэбтэ даабаринуудые районой промышленна предприятинуудай коллективүүд хараалагдаһан болзорһоонь холо урид дүүргэхээр эрид зоригжонхой. Тиигэжэ партийна эдэбхитэдэй суглаан дээрэ районой бүхы ажалшадай 1974 оной социалис уялганууд баталагдан абтаа.

З. САМОЙЛОВА,
КПСС-эй советскэ райкомой таһагые даагша.

ЖЕЛЕЗНОДОРОЖНО РАЙОН

КПСС-эй райкомой актова залда партийна эдэбхитэд сугларжа, КПСС-эй ЦК-гай декабриин (1973 оной) Пленумэй дүнгүүдые ба районой партийна организациин байгша ондо бэелүүлхэ зорилгонуудые зүбшэн хэлсэбэд.

КПСС-эй районно комитедэй нэгэдэхи секретарь В. Н. Вовк декабриин пленум дээрэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй хэһэн элидхэлтэй коммунистнуудые танилсуулжа, үнгэрһэн жэлэй хүдэлмэриин дүнгүүд ба районой партийна организациин саашадаа бэелүүлхэ зорилгонууд тушаа дэлгэрэнгы үгэ хэлээ.

Тус суглаан дээрэ локомотивна депогой парткомой секретарь Н. Е. Беспалов, райгүйсэдкомой түрүүлэгшын орлогшо Т. Ф. Назимова, «Рембытприбор» комбинадай партийна организациин секретарь В. В. Малтугуев, «Теплоприбор» заводой директор П. С. Сытов, ЛВРЗ-гэй парткомой секретариин орлогшо Ц. Ж. Аюшеев, 41-дэхи һургуулиин директор Н. П. Рыжкова болон бусад үгэ хэлэхэдээ, КПСС-эй ЦК-гай дотоодын ба гадаадын политикада үндэр сэгнэлтэ үгэжэ, нэгэн дуугаар һайшаажа, дэмжэжэ байһанаа мэдүүлээ.

Суглаанда хабаадагшад 1974 ондо районоороо бүри ехэ амжалтануудые туйлахые шиидхэһэн дэлгэрэнгы тогтоол ба районой ажалшадай 1974 оной социалис уялгануудые баталан абаа.

С. БОРТНИКОВ,
КПСС-эй райкомой пропаганда ба агитациин таһагые даагша.

Врач-окулист Лидия Ивановна Корецкая Багдаринай больницада олон жэл оролдосотойгоор ажаллана. Лидия Ивановна үбшэнтэниие һайнаар хангаха зорилготойгоор медицинэдэ туйлагдаһан шэнэ аргануудые хэрэглэжэ байдаг.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: врач-окулист Л. И. Корецкая.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

ОРЛИГОЙ ДУНДА ҺУРГУУЛИДА

Энэ һургуули хэдэн жэлэй урда дүүргэһэн, мүнөө үедэ Оренбургын областиин Бугуруслан хотын граждан авиациин училищиин курсант Андрей Самаев 10-дахи «а», «б» классуудай һурагшадтай уулзажа, һонирхолтой хөөрэлдөө үнгэргэбэ. Андрей училищи дүүргэхэдээ лётчик болохо юм. Тиин һурагшад нютагайнгаа хүбүүнэй хөөрөөе шагнаад, олонхидынь лётчик болохо хүсэлэнтэй байһанаа мэдүүлбэд.

* * *

«Знание» бүлгэмэй гэшүүн нүхэр С. Ш. Бадмаев уласхоорондын байдал тухай гүнзэгы удхатай лекци ахамад классуудай һурагшадта уншажа, ехэтэ һонирхуулба.

* * *

Эндэ ород хэлэндэ зорюулагдаһан долоон хоног үнгэргэгдэбэ. Ород хэлэ, бэшэгэй багшанар Е. А. Хамаганов, А. А. Хогоева, А. Б. Тыхеева, Л. Р. Русина гэгшэд ород хэлэн тухай хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэһэн байна.

Долоон хоногой түгэсхэлдэ ахамад классуудай һурагшадай хүсөөр эмхидхэгдэһэн баяр һололой үдэшэ болоҗо, ехэ һонирхолтойгоор үнгэрбэ.

* * *

Һургуулиин партийна эхин эмхиин нээмэл суглаан болоҗо, комсомол, залуушуулые хүмүүжүүлгын гол түлэб асуудал зүбшэн хэлсэгдээ. Хүмүүжүүлгын талаар һургуулиин директорой орлогшо нүхэр С. Ж. Мандагаева элидхэл хээ.

Тэрэнэй удаа үгэ хэлэһэн партиин гэшүүд, комсомолшууд Т. Д. Дамбаева, Е. М. Имыхелова, Д. Х. Цыбденова гэгшэд өөһэдынгөө һанамжа, дурадхалнуудые хэлэбэд.

* * *

Багшанарай соведэй ээлжээтэ зүблөөн дээрэ һуралсалай нэгэдэхи хахад жэлэй дүнгүүд зүбшэгдэбэ. Элидхэлшэ, һуралсалай таһагые даагша Д. Д. Мункоева, үгэ хэлэһэн багшанар О. У. Пронтеева, А. Ш. Аюшеева, М. П. Галсанова болон бусад һуралсал ба хүүгэдые хүмүүжүүлгые эрид һайжаруулха арга боломжонууд тухай хэлээ.

Һуралсалай жэлэй хоёрдохи хахадые бүри һайн амжалтатайгаар түгэсхэхэ талаар хэмжээ ябуулгануудые хараалһан тогтоол баталан абтаба.

* * *

Һургуулиин комсомолой эдэбхитэдэй зүблөөн болоо. Тэндэ партида, совет арадта КПСС-эй ЦК-гай Хандалгада зорюулагдаһан комсомолой эмхинүүдэй гол зорилгонууд тодорхойлогдобо. Эдэбхитэдэй зүблөөн дээрэ һургуулиин партийна, комсомолой эхин эмхинүүдэй ба дирекциин түлөөлэгшэд хабаадажа, үгэ хэлэһэн байна.

Вл. ГАЛСАНОВ.
Ахын аймаг.

СПОРТЫН ҺОНИН...

★ ШАТАР. Шатараар дэлхэйн экс-чемпион Борис Спасский дэлхэйн түрүү һуури эзэлхын түлөө эхилхэ нааданда хабаадалсахын түлөө эхилһэн ээлжээтэ уулзалгадаа шүүжэ, хахад финалай нааданда хабаадалсаха болобо. Пуэрто-Рикын Сан-Хуан хотодо эхилһэн нааданда Борис Спасский США-гай Роберт Бирние 3:0 гэһэн тоотойгоор (гурбэ удаа тэнсэһэн) шүүһэн байна. Хойшолуулагдаһан гурбадахи наадан январиин 28-да үргэлжэлүүлэгдэхэдэ, шүүжэ гараһан байгаа.

Нүгөөдэ — Тигран Петросян Венгриин Лайош Портиштой зургаадахи уулзалгадаа тэнсэһэн байна. Тиин эдэ хоёрой табан наадаииинь тэнсэлгээр дүүрэһэн, нэгэндэнь манай гроссмейстер Петросян шүүһэн байна. Мүнөө Тигран Петросян нэгэ очкотой түрүүлжэ ябана.

Бразилиин шатаршан Энрике Мекинг Виктор Корчной хоёр долоодохи уулзалгаяа 42-дохи ябадалай удаа хойшолуулһан байгаа. Эндэ Бразилиин гроссмейстерэй байдал һайн байһан. Зүгөөр хойшолуулагдаһан партиин наадагдахада Мекинг муу ябадал хэжэ, Корчной «А» клеткэ дээрэхи хүбүүгээ бэрсэ гаргажа, тэргээрнь эндалдаһан байна. Мүнөө Виктор Корчной хоёр очкотой болонхой, түрүүлжэ ябана.

Москвада наадагдажа байһан Лев Полугаевский Анатолий Карпов хоёрой наадanай зургаадахи уулзалга хойшолуулагдаһан юм. Январиин 30-да наадагдаһан энэ уулзалгадаа Анатолий Карпов 40-дэхи ябадалдаа шүүжэ, хоёр очкотой болобо.

☆ ХОККЕЙ. «Советская Россия» газетын шанда хүртэхын түлөө Архангельск хотодо бүмбэгэтэй хоккейгээр эхилһэн уласхоорондын наадан дүүрэбэ. Мүрысөөнэй таблицада түрүүлжэ ябаһан Швециин команда түгэсхэлэй нааданда СССР-эй суглуулагдамал командатай уулзаһан байна. Тиихэдэ эдэнэр манай хоккеистнүүдые 4:1 гэһэн тоотойгоор шүүжэ, дүн хамта зургаан очкотой болоходоо, «Советская Россия» газетын дамжуулгын шанда хүртэбэ. СССР-эй, Финляндиин, Норвегиин команданууд удаадахи һууринуудые эзэлээ.

☆ ШАЙБАТАЙ ХОККЕЙ. СССР-эй суглуулагдамал командын хоккеистнүүд дэлхэйн түрүү һуури эзэлхэ наадандаа бэлэдхэлээ дүүргэжэ байнхай. Март һарада манай ороной суглуулагдамал команда ФРГ, ЧССР, Швеци, Финляндиин командануудтай һорилгын мүры сөөнүүдые үнгэргэхөөр хараална. Жэшээнь, Прагада мартын 10—12-то, Швецидэ мартын 26—27-ной үдэрнүүдтэ наадаха болонхой.

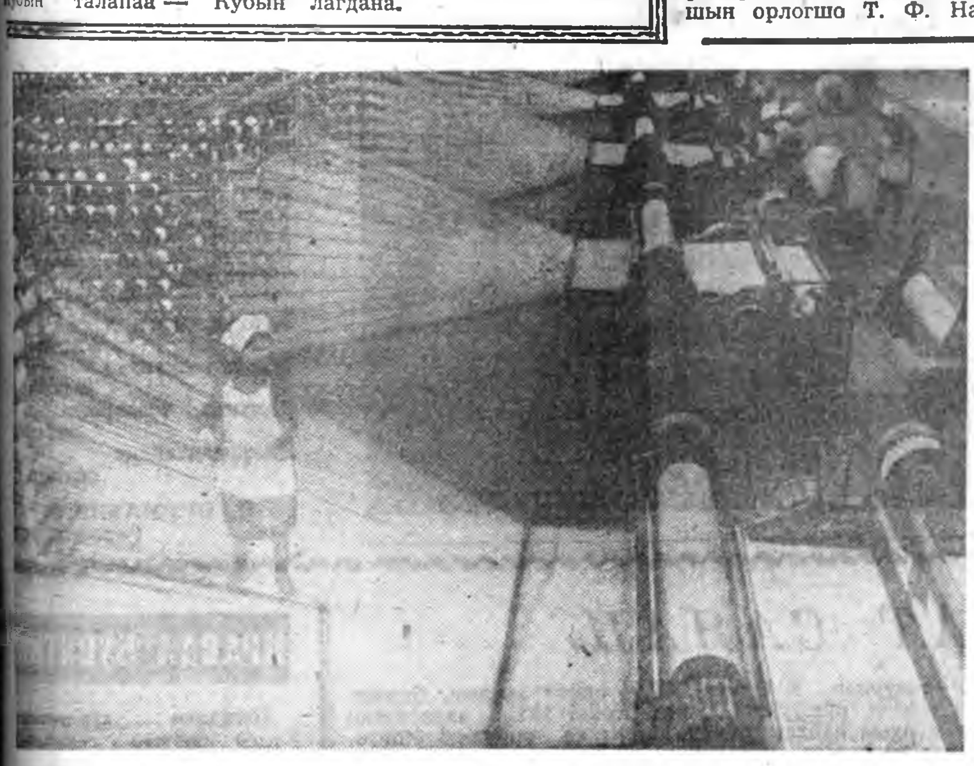
Манай ороной суглуулагдамал хоёрдохи командын хоккеистнүүд март һарын һүүл багта Польшо, Чехословаки, Германиин Демократическа Республикын командануудтай наадахаар аян замда мордохо юм.

★ ДҮРЭ БУЛЯАЛДААН. Совет ороной бухэшүүл нүхэр ёһоной уулзалгые США-гай суглуулагдамал командатай үнгэргэһэн байгаа. Москвада үнгэргэгдэһэн барилдаанда СССР-эй бухэшүүл 14:4 гэһэн (шүүхэдээ — хоёр, шүүгдэхэдээ — нэгэ) тоотойгоор шүүбэ.

США-гай бухэшүүл февралиин 1—3-да Тбилиси хотодо үнгэргэгдэхэ заншал болоһон уласхоорондын мүрысөөндэ хабаадалсаха юм. Мүрысөөндэ Болгари, ГДР, Иран, Монгол, Польшо, Румыни, Турци, Япон болон бусад оронуудай спортсменүүд хабаадалсаха юм.

Мүн США-гай бухэшүүл Киев, Минскын спортсменүүдтэй нүхэр ёһоной уулзалга удаа тээнь үнгэргэхэ.

(ТАСС).

Латвиин ССР. Даугавпилсын химическэ утаһануудай Ленинскэ комсомолой нэрэмжэтэ заводой коллектив КПСС-эй ЦК-гай партида, совет арадта хандаһан Хандалгые халуунаар угтан дэмжэжэ, ажалай шэнэ амжалтануудаар тэмдэглэхые оролдожо байна. Тус предприятиин хүдэлмэрилэгшэд партиингаа уряада харюу болгон түсэбтэ табан жэлэй дүрбэдэхи жэлэй түсэб уялгануудые болзорһоонь урид дүүргэхээр зоригжонхой.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: заводой бүд нэхэлгын цех соо. ТАСС-ай фотохронико.

Ажалшадай бэшэгүүдһээ

ЭДЭБХИТЭДЭЙ ХҮСӨӨР

Хориин аймагай Хандагайн сельсоведэй депутадууд тосхон һууринуудаа болбосон түхэлтэй болгохо, нииттын гурим сахиха талаар һүүлэй жэлнүүдтэ горитой ажал ябуулдаг болонхой. Энэ асуудал тон шухалада тоологдожо, 1972 оной эхеэр сельсоведэй сессиин үзэмжэдэ табигдаа һэн. Тэрэнэй шиидхэбэри бэелүүлхэ хэрэгтэ сельсоведэй гүйсэдхэхэ комитет, депутадууд эдэбхитэйгээр хабаадалсажа эхилһэн байгаа.

— Нүхэдэй сүүдэй ба арадай дружинын эдэбхитэдэй оролдосотойгоор хүдэлһэнэй ашаар Хандагай, Нарин тосхонуудта ниитын гурим һайнаар сахигдадаг болоо. Архиншадтай, ниитын гурим эбдэгшэдтэй эрид шангаар тэмсэнэбди. Энэ хэрэгтэ нүхэдэй сүүдэй түрүүлэгшэ И. В. Лепехин, арадай дружинын командир Н. И. Белошапкин гэгшэд үүсхэл ехэтэйгээр хандажа, ажалаа һайнаар эмхидхэдэг байна, — гэжэ Хандагайн сельсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ Т. Ф. Кушнарев хөөрэнэ.

Амаралтын үдэрнүүдтэ, һайндэрэй үедэ, мүн салин хүлһэнэй гарадаг сагта арадай дружинын гэшүүд тосхонуудай клубта, үйлсэнүүдээр дежурлажа, ниитын гурим сахидаг, архиншадтай тэмсэл эмхидхэдэг байна. Хэрбээ хэн нэгэнэй «архиин халуунтай болоод, аяглажа ябаа һаань», тэрэ доронь хэрэг зохёогоод, нүхэдэй сүүдтэ дамжуулдаг заншалтай. Тиигэжэ «хүйхэр зантай хүбүүд» сугтаа хүдэлдэг нүхэдэйнгөө урда зогсожо, зэмэеэ амасадаг байха юм. Ниитын гурим ба ариг сэбэрые сахилтада эхэнэрнүүдэй соведэй гэшүүд эдэбхи, үүсхэлтэйгээр хабаадалсадаг болоо.

Ниитын эмхинүүдэй — арадай дружинын, нүхэдэй сүүдэй, эхэнэрнүүдэй соведэй хүдэлмэрие сельсоведэй гүйсэдком хинан шалгажа, үдэр бүри хүтэлбэрилжэ байдаг юм. Эдэ эмхинүүдэй хүтэлбэрилэгшэд сесси дээрэ гү, али сельсоведэй гүйсэдкомой заседани дээрэ тоосодог байна. Жэшээнь, 1973 оной август һарада болоһон сесси дээрэ арадай дружинын, нүхэдэй сүүдэй хүдэлмэри тухай асуудал зүбшэгдэжэ, ашатай туһатай хөөрэлдөөн болоһон байна.

Сельсоведэй дэбисхэр дээрэхи Хандагай, Нарин тосхонуудые болбосон түхэлтэй болгохо талаар ехэ юумэн хэгдээ гэжэ тэмдэглэе. Жэшээ болгон Хандагай тосхониие хараад үзэе. Нёдондо хабартаа эндэ 500 уляангир, акациин 300 һөөг, олон тоото мойһон таригдаа. Бүри дайнай урда баригдаһан бараагууд үгы болгогдоод, 2—2 байратай дүрбэн гэр баригдаа. Хэдэн гэр капитальнаар заһабарилагдаһан байна. Олохон бүлэ газаагаа палисаднигуудые барижа, модохонуудые таряа, газаахи харшануудаа заһабарилаа. Үйлсэ гудамжануудта ариг сэбэр һайнаар сахигдана. Нарин тосхондо баһал ниимэрхүү хүдэлмэри хэгдэһэн байха юм. Тиигэхэдэ тосхонуудай газаада түхэл хүнэй харахада ондоохон лэ болоод байна.

Ниитын эмхинүүдэй хүдэлмэриин ниимэрхүүгээр эмхидхэгдэхэдэ, урагшатай һайн гэжэ тобшолол хэмээр ха. Тиигэхэ зуураа бэрхээр хүдэлдэг эдэбхитэдыень тэмдэглэнгүй орхижо болохогүй. Медицинын хүдэлмэрилэгшэд С. С. Ситникова, К. Г. Шакунов, пенсидэ гараһан В. Г. Нархинова, автомашинын жолоошон П. Д. Интегринов, слесарь В. А. Шкедов, Хандагайн дунда һургуулиин багша С. В. Гнеушева болон бусад ниитын хүдэлмэридэ эдэбхи ехэтэйгээр хабаадалсана. Имагтал эдэбхитэдэй хүсөөр Хандагайн сельсоведтэ ехэ хүдэлмэри хэгдэнэ.

Г. ХАГОЕВ,
аймагай газетын хүдэлмэрилэгшэ.

ТЕЛЕФОН ТЕЛЕГРАФ РАДИО — ХИЛЫН СААНАҺАА

ТҮҮХЭТЭ УДХА ШАНАРТАЙ ХЭРЭГ

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй хани ёһоной албанай хэрэгээр Кубада ерээд байһан ушар түүхэтэ удха шанартай хэрэг болоно гэжэ гадаадын хэблэл, радио, телевидени сэгнэнэ. Л. И. Брежневэй хани ёһоной хөөрэлдөөнүүдые хэхэеэ ерээд байһан тухай, Кубын Компартиин ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, Кубын Революционно правительствын Премьер-Министр Фидель Кастро Рустай хөөрэлдөөнүүдые хэжэ эхилһэн тухай тоосоонуудые, совет-кубын хани барисаанай асари ехэ митинг дээрэ эдэнэй хэлэһэн үгэнүүдые элдэб оронуудай газетэнүүд үргэнөөр тунхаглана.

ГАВАНА. «КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Леонид Ильич Брежневэй, Кубын Компартиин ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, Революционно правительствын Премьер-Министр Фидель Кастрын Кубын газар дээрэ хэһэн аха дүү ёһоной хани халуун уулзалга В. И. Ленинэй Эхэ ороной, Хосе Мартин Эхэ ороной арадуудай нэгэдэлэй һүлдэ тэмдэг болоно», — гэжэ Кубын Компартиин ЦК-гай орган — «Гранма» газетэдэ тунхаглагдаһан статья дотор хэлэгдэнэ.

БЕРЛИН. Революциин илалтаһаа хойшо үнгэрһэн 15 жэлэй турша соо Сүлөөтэ олтирог дээрэ болоһон эгээн ехэ, олоной хабаадалгатай митинг КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Леонид Ильич Брежневэй хани ёһоной албанай хэрэгээр ерээд байлгын хоёрдохи үдэрэй гол ушар хэрэг болоо гээд «Нойес дойчланд» газетэ бэшэнэ.

ПРАГА. Советскэ Союзай, Кубын гүрэнэй тугууд, улаан тугууд, хүндэтэ совет айлшаниие амаршалһан транспарантнууд, нэрьемэ альга ташалга — эдэ бүгэдэ Гаванада болоһон совет кубын хани барисаанай митингын һүлдэ тэмдэг болоно гээд «Руде право» газетэ бэшэнэ.

ВАРШАВА. КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретариин албанай хэрэгээр ерэһэнэй ашаар совет-кубын хани барисаан саашадаа улам бүри аша үрэтэйгөөр хүгжэхэ байна гээд «Перспективы» журнал тэмдэглэнэ.

УЛААН-БААТАР. Советскэ Союзай, Кубын Республикын хоорондохи аха дүүгэй хани барисаан, харилсаа холбоон социалис хани нэгэдэлэй баялиг болоно гэжэ «Новости Монголии» газетэ бэшэнэ. Социалис хани нэгэдэлтэ оронуудай, нэн түрүүн Советскэ Союзай интернациональна туһаламжа, дэмжэлгын ашаар социализм байгуулгын хэрэгтэ Кубын арад асари ехэ амжалтануудые туйлаһан байна. Экономическа харилсан туһалалсалгын Соведтэ Кубын оролго аха дүү оронуудтай али бүхы харилсаа холбоогоо хүгжөөхэдэнь шэнэ шата нээһэн байха юм.

(ТАСС).

БЕЙРУТ

Совет делегациин ерээд байһан тухай

ТАСС

Ливанай Республикын парламентын уряалаар хани ёһоной албанай хэрэгээр эндэ ерээд байһан СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын орлогшо А. П. Вадер түрүүтэй СССР-эй Верховно Соведэй делегаци Сайда, Тир хотонуудаар ябаба. Совет айлшад Урда Ливанай губернатортай уулзаһан, түүхэтэ хүшөөнүүдые хараһан байна.

РАНГУН

Бирмын революционно соведэй хуулинууд

ТАСС

Бирмын Союз гэдэг социалис республикын Революционно Совет хэдэ хэдэн Хуулинуудые баталан абаба. Ороной хуули гаргадаг дээдын зурганай — Арадай суглаанай, гүрэнэй засагай нютагай зургаануудай — арадай Соведүүдэй түрүүшын сессинүүдтэ бэлэдхэл хэхэ, зарлан үнгэргэхэ гуримууд тэдээн доторнь элирхэйлэгдэнэ. Энэ уялга Революционно Соведтэ даалгагдаа гээд тунхаглагдаһан документнүүд дотор тэмдэглэгдэнэ.

Гүрэнэй Соведтэ, Министрнүүдэй Соведтэ, Арадай судьянарай коллегидэ, Арадай прокуратурада, Арадай инспекциин комитедтэ, мүн элдэб комитедүүдтэ, комиссинуудта болохо һунгалтануудтай дүримүүд Республикын Арадай суглаан тухай Хуули дотор найруулагдана.

УЛААН-БААТАР

Хөөрэлдөөнүүд болобо

ТАСС

Монголой Арадай Республикын, Германиин Федеративна Республикын правительствануудай бүрин эрхэтэ түлөөлэгшэдэй Лондондо болоһон хөөрэлдөөнүүдэй ашаар ООН-эй Устав ба гол ёһонуудта үндэһэлэн, МНР-эй, ФРГ-гэй хоорондо дипломатическа харилсаа тогтоожо, посольствонуудаа эльгээлсэхые шиидээ гээд эндэ соносхогдоо.

ФРГ хадаа Монголой Арадай Республикатай дипломатическа харилсаа тогтооһон 64-дэхи орон мүн.

НЬЮ-ЙОРК

Түрүүшын заседани

ТАСС

Колонизаци усадхаха ООН-ой комитет энэ жэлэй түрүүшынгээ заседаниие һаяхан үнгэргэжэ, хүтэлбэрилхы зургаануудые һунгаа, хүдэлмэриингөө программа баталаа. Танзаниин түлөөлэгшэ Ахмед Салим Салим комитедэй 1974 оной түрүүлэгшээр һунгагдаба.

ООН-ой Генеральна секретарь К. Вальдхайм заседани нээхэдээ, Африкын урда зүгтэхи колонизаторнуудай ба расис хархис захиргаанууд национальна сүлөөрэлгын тэмсэгшэдые зэрлиг бүдүүлигээр хашана харшална, хардалга мүрдэлгэнүүдые хэнэ гэжэ тэмдэглээ. Энэнь Африкада амгалан байдал һэргээхэ хэрэгтэ ехэ тойбо татана гэбэ.

Африкын 30 миллионһоо үлүү хүн зониие зэрлиг муухайгаар хашажа харшалжа байһан ушар, расистнуудые, колонизаторнуудые им периалис гүрэнүүдэй дэмжэн тухиралга — эдэ бүхы орёо асуудалнуудые Нэгэдэмэл Нацинуудай Организаци шиидхэхэ ёһотой гэжэ комитедэй түрүүлэгшэ Салим мэдүүлбэ.

КАИР

КПСС-эй ПАРТИЙНА ХЭБЛЭЛЭЙ ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭД КАИРТА ЕРЭБЭ

ТАСС

Араб Социалис Союзай ЦК-гай уряалаар эндэ ерээд байһан КПСС-эй ЦК-гай гэшүүндэ кандидат, «Советская Россия» газетын ахамад редактор П. Ф. Алексеев түрүүтэй КПСС-эй партийна хэблэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй делегаци үзэл суртал асуудалнуудаар АСС-эй ЦК-гай секретарь Рифаат Аль-Махгубтай уулзаба.

Империализм ба колониализмда эсэргүү, эб найрамдалай, демократиин, социальна дэбжэлтын түлөө тэмсэлэй мүнөөнэй шатадахи үзэл сурталай хүдэлмэриин асуудалнуудые хоёр тала зүбшэн хэлсэһэн байна.

КПСС-эй партийна хэблэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй делегациин албанай хэрэгээр ерэлгэ СССР-эй, АРЕ-гэй арадуудай хоорондохи хани ёһоной харилсаа холбсо саашадань бэхижүүлхэ гээд найдажа байһанаа Рифаат Аль-Махгуб мэдүүлээ.

Америкын Кентукки штадай Бруксайд хотын горнягууд хахад жэлһээ үлүү сагсоо забастовко хэжэ байнхай. Тэсэхын аргагүй хүшэр хүндэ ажалда, эзэмдэгшэдэй хэрзэгы мүлжэлгэдэ дарлагдаһан хүдэлмэришэд болон тэдэнэй гэр бүлынхид капиталда эсэргүүсэн бодоһон байна. Бүхы Америкын ажалша арад зон тэмсэлдэ бодоһон Бруксайдын хүдэлмэришэдтэй һаналаа нэгэдэнхэй. Забастовко ударидадаг комитедэй нэрэ дээрэ ороной олон штадуудһаа мүнгэ зоори ерэжэ байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: забастовко хэжэ байһан горнягууд.

ТАСС-ай фотохронико.

ТОЛИ

ХУБСАҺАНАЙ ҮНГЭҺӨӨ ШАРАЙ ҺАЙХАН...

АНТОН ПАВЛОВИЧ ЧЕХОВЭЙ «Дядя Ваня» гэжэ суута пьесэ соохи доктор Астровай хэлэһэн үгые һаная: «Хүнэй бүхы юумэн һайхан байха ёһотой: шарайшье, хубсаһаншье, сэдьхэлшье...». Сэдьхэлэй һайхан ямар байхаб гэһэн асуудал тушаа манай газетын хуудаһанда яһала хөөрэлдөөн болодог гээшэ.

Харин шарай? «Һайн байха һанаанай, һайхан байха заяанай» гэжэ арад хэлсэдэг. Хэрбээ түрэлхиин һайхан шарайтай бэшэ һаа, хүн яаха болоноб?

«Хубсаһанай үнгэ хадаа шарай гоёодог юм» гэһэн үгэ бии. Тиимэһээ зохидоор, үе сагайнгаа эрилтые дагуулан хубсалжа шадаха гээшэ нилээн ехэ удха шанартай болоно гээшэ ааб даа. Хүнэй нюдэндэ уриханаар, зохидоор харагдахын тула моодын олон тоото дурадхалнуудһаа өөрынгөө бэедэ таараха модель шэлэхэ шухала гэжэ мэргэжэлтэд дурадхадаг.

— Манай республикада һайхан хубсаһатай хүнүүдэй улам бүри олошорхын тула юун хэгдэнэб? — гэжэ хубсаһанай моододо хабаатай нүхэдтэ хандабаб.

БУРЯАДАЙ АССР-эй ХҮН зоной эрилтые ажаһуудалай талаар хангадаг министерствын харьяата һуралсал-үйлэдбэриин комбинадта багшалдаг Ц. О. Цынгуева иигэжэ хөөрэбэ:

— Манай комбинадта хубсаһа эсхэгшэдые бэлдэдэг. Хүдөө нютагуудһаа ерэһэн басагадые, һамгадые һайнаар хубсаһа эсхэжэ һургахын тула нилээн оролдолго гаргадаг гээшэбди. Тэдэнэйшни зариманиинь хубсаһа эсхэхэһээ байтагай гартаа хайшашье барижа үзөөгүй зон байха. Тэдэндэ моодын амта танюулха шухала. Тиимэһээ һуралсалай программада иимэ предмет ородог: хубсаһанай хүгжэлтын түүхэ, бүдэй шанар ба химическэ бүридэл, черчени, зураг, зохёон эсхэлгэ (конструкци) гэхэ мэтэ. Мүнөө үеын хүнүүдэй хубсаһа һайнаар зохёон эсхэжэ шадахын тула элинсэг, хулинсагуудынай ямараар хубсалдаг байһан юм гэжэ мэдэхэ хэрэгтэй ха юм даа. Гадна бүд бүхэн өөр өөрын «тамиртай» байдаг. Тэрэнь бүдэй бүридэлһөө болоно. Жэшээнь, синтетическэ бүдүүдэй (капрон, лавсан, силон гэхэ мэтэнүүд) химическэ бүридэлые һайн мэдээгүй һаа, гоё хубсаһа оёхом гэжэ дэмы. Харин хүнэй бэеын түхэлые хараад, тэрээндэнь тааруулжа, зохидоор хубсаһа эсхэжэ шадахын тула черчени, зураг зуража һураха хэрэгтэй. Черчени, зураг гээшэ зохёон эсхэхэ хэрэгтэ (хубсаһанай конструкцида) угаа шухала бшуу. Юуб гэхэдэ, хубсаһа эсхэдэг хүн имагтал журналһаа гү, али эсхэбэриһээ буулгаад, тэрээние һажаалгаад дүүрэхэ бэшэ, харин хэб, модель зохёожо шадаха ёһотой. Мүн баһа эсхэгшын үнэмшэлгэ абаад ошоһон нүхэд аймагуудай, хүдөө нютагуудай ажаһуудалай комбинадуудта, таһагуудта хүдэлдэг. Хүн зонтой хүдэлжэ шадахын тула налархай, нугархай абари зантай байха гээшэ ехэ удха шанартай, — гэжэ нүхэр Цынгуева һанамжаяа хэлээ һэн.

МООДЫН БАЙШАНДА ХУБСАҺА эсхэгшээр хүдэлдэг Н. П. Солнцева захилшадай магтаалда хүртэдэг юм. Тэрэ эсхэгшэ ямар хэб дурадхахынгаа урда тээ хүнэй бэеын түхэлые, шэг шарайе һэмээхэн ажаглаадхидаг. Бэлэн хэб дурадханшьегүй, саарһан дээрэ үлэмэдэг зурлаахайнуудые гарган байтараа, хубсаһанай һөөл зохидхон зураг болгожорхидог зантай.

— Хубсаһанай үнгэ, фасон гээшэ хүнэй шарайда, бэедэ тааруу байхадаа һайн. Хэршье зохидоор оёһон хубсаһан үнгэтэеэ зохилдоогүй байбал, баһа муу байна. Эдэ хоёрой алинииньшье хүнэй бэедэ зохидгүйгөөр харагдажа болохо юм. Илангаяа эхэнэр хүн бэеынгээ һайн ба муу талые һайн мэдээд, тэрээнһээ дулдыдан хубсаһа шэлэхэ юм ааб даа. Хэрбээ богони, бүдүүн бэетэй аад, матаргай гаргаһан, һалбагар хормойтой хубсаһа үмдэбэл, хүнэй нюдэндэ һайханаар харагдахагүйбди. Үгышье һаа, туранхай ута бэетэй аад лэ, утаашаа һудалтай, хормой гаргаагүй сэб сэхээр оёһон плати үмдөөд гэшхэлээ һаа, ямар юрэндэггүй бэетэй эхэнэр бэ гүүлэхэ бэшэ гүбди?

— Буряад үндэһэн хубсаһанай маягһаа моододо юу хээн ороно гээшэ аабза? — гэһэн асуудал табигдаба.

— Буряад үндэһэн хубсаһан хадаа анханһаа тогтонижоһон түхэлтэй, хубилдаггүй байһан гээшэ ааб даа. Зүб гү? Мүнөөнэй хубсаһанай, илангаяа эхэнэрнүүдэйхидэ зарим хубинуудыень һажаалгадаг маягтай боложо байна. Жэшээнь, Л. Алайон уран зураашамодельер юм. Тэрэнэй зарим зурагуудыень харахада, өөрынь буряад яһанай хүн байһаниинь элеэр харагдадаг гэжэ һанагшаб. Мүнөөнэй юрын ород хэбтэй платиин энгэртэ алталһан гү, али мүнгэлһэн утаһаар логшоһон (аппликаци) энтэр хэжэрхихэдэ, буряад түхэлэй хубсаһаншуу болошодог. Илангаяа залуушуул, дундуур наһанай эхэнэрнүүд тиимэ хубсаһа оюулха дуратай болонхой. Тиихэдэ буряад зохидхон угалзануудые хубсаһанда юундэ хэжэ болохогүй юм. Юумые гоё, хүнэй нюдэндэ зохидоор харагдадаг болгохоор юумэнүүдые али болохоор моододо оруулха хэрэгтэй гээшэ ааб даа, — гээд Н. П. Солнцева үгэеэ дүүргэбэ.

МҮНӨӨ ҮЕДЭ ХҮН бүхэнэй эрилтын дээшэлжэ байһан сагта хүльхэхальха гэтэр оёһон хубсаһан олоной дура гутаадаг байна. Жэшээнь, һаяхан Революциин талмайда оршодог ехэ универмагта ороод, платинуудай таһагта орожо хараа һэм. Хэдэн жэлэй саада тээ үлгөөтэй байһан олон плати хирэ болошонхой, мүнөө хүрэтэрөө «эзээ олоодүй» зандаа. Юундэб гэхэдэ, бүдынь шанар муутайһаа гадна, оёдолынь, хэб эсхэбэринь яярнууд. Энэ хадаа үе сагайнгаа эрилтые хараадаа абангүй, түсэб дүүргэхын туладаа оёдоһон хубсаһан.

Үнэхөөрөөшье, мүнөө үеын хүн муугаар оёгдоһон, муухай хубсаһа үмдэхэ дурагүй болонхой гэжэ үниҗэй мэдээжэ. Захилаар хубсаһа оёдог ательенүүдтэ, мастерскойнуудта, моодын байшанда хүдэлдэг нүхэд тэрэниие һайса мэдэхэ болонхой, зоной эрилтые шэнжэлхэ талаар ехэ юумэ хэжэ эхилэнги. Харин тусхай түсэбөөр, нииты хубсаһа бүтээдэг газарта хүдэлдэг харюусалгата нүхэд юундэ сагай эрилтэһээ таһарна гээшэб? Тиигэд ингэд гээд лэ «монсогойруулаад» орхижорхиһон хубсаһанайнь найманай үлгүүртэ тооһондо даруулжа байхадань һайн юм аабы гэжэ һанахаар.

Ц. ДОНДОГОИ.

Георгий ДАШАБЫЛОВ

ХҮЛИСӨӨРЭЙТ НАМАЙГАА

Дүрбэн хүнэй ахашье һаа,
Дүхэриг болоод,
Дүүен хүхижэ һууһан
Дүүтэн залуушуул соо
ороод.
Ахашаг янзаар
зантаганан,
Али олон заабари,
һургаал
Ама орохысо бажаганан,
Аляа хошон зугаае,
Тангил наһанай дууе
Таһалжа болооб
ойлгомторгүй,
Таһалжа болооб.
Өөрөөш залуу ябаһан аад,
Өөнтэг шэнги бэшэл аад,
Дэмы дэмы тинхэдэ
Дээрэлхэжэ болооб
һэнгэргүй.
«Ахань-ахадаа,
дүүнь-дүүдээ» гэһэн
Арадай үгын ёһоор
Ахын алдууе, дүүнэрни,
Анхаржа хүлисөөрэйт,
хүлисөөрэйт!
Нютагай хэдэн үбгэдэй
Нугадаа нэгэтэ
суглараад,
Хура бороо хомортой
Хуурай нажарай эхилһые,
Аажам манай голдо
Аадарай орохоёо болиһыс
Аалин зугаалжа һуутарнь.
Ойротожо гэнтэ ерээд,
Омог дорюунаар сэсэрхэн,
Үнгэржэ болооб ахаһаа,
Үнгэржэ болооб.
Наһатай хүниие
хүндэлхэ,
Нангин үгыень сэгнэхэ—
Эсэгэнэрэй һайхан
һургаалые
Эбдэжэ болооб абаһаар.
«Бууралай үгэ шагнаха»
гэһэн
Буряад зоной ёһоор
Дүүтэнэй алдууе, үбгэдни,
Дууһан хүлисөөрэйт,
хүлисөөрэйт!
Аян замда суг гараһан
Анда хани нүхэдтэеэ
Алхалжа ябатараа,
Шэрүүн шанга һалхин,
Шэмэрүүн жабарта
хайруул...
Залинта аадар —
Зада бороодо дайруул...
Ашаанай эгээл хүнгэ...
Дабаанай харгын ду...
Шэлэжэ болооб тэсэ...
Шэлэжэ болооб.
Хаба зоригтой алхал...
Хабсагайдаш һаатангүй
ябах...
Хамта гараһан аад,
Халиргайдажа болооб
эшэ...
«Аянда нүхэрөө
мэдэхэш» гэ...
Арадай үгын ёһоор
Нүгэлтэй минии алду...
Нүхэдни, хүлисөөрэйт,
хүлисөөр...
Юһэн һарын туршада
Зүрхэн дороо тэбэри...
Альган дээрээ үргэ...
Алтан дэлхэй
гэшхүү...
Хүн намайе болгоһон
Хүгшэн буурал эжы...
Эртын жэргэмэлтэ
үглөө...
Эмниг мориной эмээ...
Эдир залуу намайгаа...
Эрын ёһоор
мордохуул...
Даян замда үдэшэһэ...
Далай мэтэ эсэгэмни,
Танай арюун ашые,
Танай оролдолгые
Хүнэй үрн шэнгеэр
Хүсэд харюулжа
шадан...
Байжа болооб мүнөө...
Байжа болооб.
Танай агуу ашые,
Тархишье, ойлгодог
шэнги...
Ногоон хангал сай
Тогоон дээрэтнай
табиг...
Ябажа болооб урдань...
«Эхэ эсэгэһээ үлүү
Хүн үгы» гэһэн
Сэдьхэлэй үгын ёһоо...
Сэсэн бэшэхэн хүбүү...
Сэхэ хүлисөөрэйт,
хүлисөөр...

ПЕТРОВСКО ЗАВОДОЙ ШЭРЭМ ГУТАЛ

Мэдээжэ шэнжэлэгшэ И. Я. Кондаковтой хамта түрэл нютагаараа олохон удаа аяншалһан хүм.

Хяагта, Сэлэнгэдэ үни удаан саг соо ажаһууһан айлнуудаар ябаха ушаршье болодог һэн. Хуушан танил И. П. Игумновайда нэгэтэ ороходомнай, тэрэ шэрэмээр шудхамал иишэг гутал харуулба. Гуталай арбанай нэгэ хубидань уранаар хэгдэһэн шудхамал халааһан байба.

Сибириин таряашад, ангуушад гол түлэб иишэг гутал үмдэдэг байһан гээд үндэр наһатайшуул хэлсэдэг.

Шэрэм иишэгые үнгэрэгшэ зуун жэлдэ Петровско заводто декабристнууд шудхаһан байгаа. Декабристнуудай нүхэд Белозеров, Лушников гэгшэд энэ иишэг Хяагта асарһан түүхэтэй.

Мүнөө үедэ иишэгүүдые Хяагтын аймагай Сухын арһанай заводто бүтээдэг ажалшад, илангаяа хүдөөгэй зон олоор хэрэглэдэг.

Шэрэм иишэг дурасхаалта тэмдэг болгон хэгдэһэн байгаа. Мүнөө ехэ хомор дайралдадаг.

Р. ТУГУТОВ.

Дээдэ-Онгостойн ой
соо—
Дэмы олон зүргэнүүд.
Сагаан мүнгэн саһан
дээтүүр
Санын наринхан
мүрнүүд.
Шүдэ хаха ташама
Шанга жабартайшье
һаань,
Огсом хонгёо абяанууд
Ой соо замханагүй.
Сэнтэһэн мододой
дундуур
Сэхэ зурына харгы.
Хада урууш, өөдэш
Хотирон ошоно харгы.
Хурдан санаар урилдан,
Хүлэй шангые
туршалдан,
Хүбүүд, басагад
харайлдана,
Хүхюун дуунууд
зэдэлнэ.
Ханхина, тооһоро,
жабар!
Халууданхайбди
бидэнэр.

П. БУРМАКИНАЙ фотоэтюд.

Шог рассказ

ШУУМЖЭЛЭГШЭ

«Хүрөө! Тэсэхэ аргам һалаа! Юушье байһан соонь хэлэхээр саг ерээ. Сэхыень хэлэхэм»...

Иван Петрович Незнамов түргэхэн гэгшээр саарһа бэлдээд, авто-гуурһаяа барижа, столдоо һуугаадхиба. Хэнһээнь эхилэлтэй гээшэб? Ноёдһоол эхилхэл болоо. Зүб, зүб. Ноёдһоо эхилхэ хэрэгтэй.

«Гришин. Колхозой түрүүлэгшэ. Үнгэрэгшэ намар тэрээниие хүтэлбэрилэгшөөр табяа. Ухаатайгаар, зохидоор хүдэлэ, ажахын мүнгэ танга гамтайгаар гаргашала гэжэ тэрээндэ захяа бэлэйбди. Өөрынгөө бэшэ, хүнүүдэй түлөө оролдожо яба гэжэ үшөө дахин хэлээ һэмди. Нүхэр Гришин тиихэдэ ямар гоё үгэнүүдые хэлээ һэм! Үе наһандаашье мартахагүйб. Ингэжэ хэлээ бэлэй: «Хэн намайе эрдэм һургуулитай болгооб? Арад зон. Иимэ харюусалгатай ажал хэн мүнөө намда найдажа байнаб? Нютагайм хүн зон. Хүсэ шадалаа гамнангүй хүдэлхэб, оролдохоб!» Теэд мүнөө? Таанадһаа сэхэ асуунаб, нүхэд! Үнэн дээрээ түрүүлэгшэмнай үгэдөө хүрөөгүй. Хахадшье жэл хүдэлөөгүй байгаад, үндэр гэгшын гэр барюулжархёо. Иимэ гэрнүүдые курортын газарта харахаш. Өөрынгөө мүнгөөр барюулаа бэшэхэн ааб даа. Сэнхир «Волгодоо» һуугаад лэ, иишэ тиишээ гүйлгэжэ ябаха. Суглаа хураалда ошоноб гэхэ. Хайшаашье ошодог юм ааб даа. Үдэр бүхэндэ найрладаг, архидадаг юм гү? Хүнүүдтэй уулзахадаа, «сайн», «баяртай» гэхэһээ бэшэ ондоо үгэнүүдые хэлэдэггүй».

Иван Петрович түр зуура бодолгото болон һууба. Аягатай хүйтэн сай хүлд байса ууһанайнгаа һүүлээр саашань үргэлжэлүүлбэ.

«Андреев. Энэ нүхэр тухай магтаалай үгэнүүдые хэлэхэгүйш. Базаар ошохо гээд тэрээнһээ мори эрибэбди. «Морин үгы» — гэжэ бүрд гээ. Һамгамни намдаа эмнээд орхёо. Магазин битнай гүйжэ ошоод, нэгэ архи абааб. Зуун грамм бариһанай һүүлээр бригадиршье зөөлэршөө, морин бии болошоо. Юун гээшэб?»

«Амбааршан Пантелеев. Мэхэтэйхэн үнэгэн даа. Орооһо шэгнээд шамда үгэбэ гэлэй. Шалгаад үзөөрэйгты. Хахад пүүд орооһыешни «эдижэрхиһэн» байха. Нюуртаа нооһо ургаһан, һэшхэлээ алдаһан хүн».

Бэшэжэ дүүргэһээр Иван Петрович сэдьхэлээ ехэ ханаанги һууба. Суглаанай ендэр дээрэһээ үгэ хэлэжэ байһан мэтээр бэеэ һанаадхиба. «Шүүмжэлхэл гээ һаа, шүүмжэлхэ хэрэгтэй. Нюргандань хэлэнхаар, нюуртань хэлэһэн дээрэ. Үнэн сэхэ нам тухай хүнүүд мэдэдэг. Хүн зониие мэхэлхэеэ болиг».

Суглаан дээрэ үгэ хэлэхэ тухайгаа Иван Петрович бүхэли үдэр һанаата болон ябаба. Үдэшэлэн хүнжэлдөө ороод хэбтэхэдээ, нилээд удаан бодолгото болобо, тээлмэрдээдшье абаба.

«Байза, түрүүлэгшые дайраһанай хэрэгтэй гээшэ гү? Мүнөө хүн бүхэн шэнэ гэр барина. Тиигээдшье нүхэр Гришин һайн сэдьхэлтэй хүн ха юм. Ахындаа айлшалха һанаатайб. Түрүүлэгшэдэ һайнһараа һаам, сэнхир «Волгоёошье» үгэжэ магад. Үгы, түрүүлэгшые дайрахагүйб. Тэрэш намда хэрэгтэй болохо».

Иван Петрович хүнжэлһөө һуга хайража бодоод, түрүүлэгшэ тухай бэшээшэеэ зураад хаяба. «Долоо дахин хэмжээд, нэгэ отолхо хэрэгтэй», — гэжэ бодобо.

«Бригадиртай, тэрэнэй зохидхон һамгантай суг ойн соорхойдо үбһэ сабшаһанаа Иван Петрович һанаадхиба. Оо! Гоё бэлэй! Үбһэ һайсахан сабшаад, загаһанай шүлэ халбагадажа һуухада урматайл һэн. Үгы даа. Бригадир Андреевшни намда хэрэгтэй болохо. Тэрэниие дайраһанай хэрэггүй. Манай Виктор тэрэнэй басагантай нүхэсэнэ. Гэнтэ худа урагшье болохо аадамбибди. Хэн мэдэбэ».

«Амбааршан Пантелеев. Хэнлэ дутуу дунданууд үгыб! Морин дүрбэн хүлтэй аад, бүдэрдэг ха юм. Нэгэтэ һамгамни үбдөөд байгаа. Зүгын тоһон аргагүй хэрэгтэй болоо һэн. Тиихэдэ барһан амбааршамни абараа бэлэй. Хайшаншьеб хонходоо. Тоһоншье олдоо. Ямар тэнэг хүн гээшэбиб?! Иимэ һайн хүниие муушалха гэжэ байха».

Иван Петрович бэшэһэн бүхы хуудаһануудаа шуу татажа, пеэшэн руу шэдэжэрхибэ. Һанаагаа амарһан шэнги болоод, хүнжэл рууга шургаба.

«Яарахада-даараха». Зүб лэ хэлэгдэһэн үгэнүүд гэжэ Иван Петрович нюдэеэ аниба. — Намайе, хүнүүд, мэдэнэгүйт. Дан муушье хүн бэшэб. Незнамовые мэдэхэт».

П. САНДИМИРОВ.

«ЦАСАН ДУУЛГАТ САЯАН»

Буряадай элитэ поэт Ц. Зарбуевай «Буряад орон» гэһэн дуунай үгөөр «Цасан дуулгат Саяан» гэжэ нэрлэгдэһэн ном Буряадай АССР-эй 50 жэлэй ойдо зорюулагдан, МНР-эй гүрэнэй хэблэлдэ барлагдан гаргагдаба. Энэ ном дотор Буряадай мэдээжэ ахамад ба залуу зохёолшодой 150 гаран шүлэг, поэмэнүүд оруулагданхай. Буряад совет литературын үндэһэ һуури табигшэ Х. Намсараевай болоод Ж. Тумунов, Ж. Балданжабон, Ч. Цыдендамбаев, Ц. Дондокова, Ц. Номтоев, Д. Улзытуев, А. Жамбалон, А. Жамбалдоржиев, Ц. Дондогой, Г. Дашабылов, Ц. Жамбалов, М. Самбуев болон бусад хамтадаа 54 поэдэй уран шүлэгүүд тус согсолбори дотор бии.

Энэ номдо оруулагдаһан шүлэг, поэмэнүүдые Х. Цэвээн оршуулаа. Х. Цэвээн 1954 онһоо эхилжэ, буряад уран зохёол оршуулжа, монгол-совет хани барисаанай хэтэ мүнхын һайхан хэрэгтэ хубитаяа оруулна. Монголой мэдээжэ поэт, Гүрэнэй шангай лауреат Чойжилын Чимид нарилан хаража, урид хэлэгдэхэ үгэдөө буряад совет литературын үндэһэ һуури табилсагшадай нэгэн Х. Намсараевтай 1956 ондо уулзаһан тухайгаа, Буряадай уран зохёолой Монголдо хэблэгдэжэ эхилһэн тухай түүхэлэн хөөрэнэ.

Энэ ном Буряадай мүнөө үеын поэзитэй монгол уншагшадай танилсаха хэрэгтэ ехэкэн нэмэри болохонь дамжаггүй.

Б. ЦЭРЭНДАШ.

Улаан-Баатар хото.

ХЮРӨӨ

Бүри урдань хюрөө гэжэ үгы байгаа гэхэ. Модо отолходоо, тайрахадаа, хүн һүхөөрөө сабшадаг байһаниинь мэдээжэ бшуу.

Анха түрүүн Суулгада Цэдэбэй Аахан гэжэ хүн зуугаад жэлэй саана Петровск заводһоо хюрөө асараа юм ха.

— Хюрөө гээшэ ямар байдаг юм, хайшан гэжэ модо тайрадаг юм ааб, — гэлдэн нютагай үбгэд, хүгшэд, залуушуул ехэ һонирхон, Ааханайда сугларһан байгаа гэхэ.

— Модо тайраад үзэелши, — гэлдээд, залуу хүбүүд газаа байһан бүхэли тэргэ түлеэем дууһыень тайражархёо һэн, — гэжэ Аахамбагай һанан-һанан хөөрэгшэ һэн.

1890 гаран оной үедэ Бэшүүрэй аймагта дуушадай мүрысөөн болоо гэхэ. Тэрэ мүрысөөндэ манай Сулхара нютагай һайн дуушад Гомбо Дамдинов, Чимитцырен Эрдынеев гэжэ залуу хоёр хүбүүд хабаадахаяа ошоһон байгаа. Тэндэ бэрхэшүүд дуушад хаа хаанаһаа ехэ олоороо сугларһан байгаа ха. Манай нютагай хүбүүд иимэ дуу дуулаа гэдэг.

Харыгаа борыгоо
гоёонолши,
Харьбангаар, Бээжэнгээр
хиибүүрдээлши.
Ханилсан нүхэрөө
гоёонолши,
Хайра гү, алтан гү,
медалиинь бэ.
Хүхыгөө борыгоо
гоёонолши,
Хүрээгээр, Бээжэнгээр
хиибүүрдээлши.
Хүндэтэй нүхэрөө
гоёонолши,
Хүндэ гү, алтан гү,
медалиинь бэ.

Холоһоо ерэһэн хоёр хүбүүдэй хоолой яһала иргуу һайхан байжа, шанда хүртэхэдэнь, хюрөө бэлэг үгэһэн юм гэжэ түүхэтэй.

Тэрэ сагта хюрөө гээшэ ехэл шухала байһан гэжэ тус ушар гэршэлнэ бшуу.

Энээниие мүнөө дуулаха бүреэ нютагаархид Гомбо абгай Чимит абгай хоёроймнай мүрысөөндэ дуулажа, хюрөө шан абаһан дуун юм гэжэ һануулжал байдаг.

Б. ЦЫРЕНОВ, багша.

ОМОНИМУУД

1. **Ая гангаар**
хангалтаһан агаар
аятай зохидоор
тарашаба Агаар.
2. **Баабайн булаг**
мүнхэ —
хони малай умдан.
Баабайн хүбүүн Мүнхэ
шуран, намһаа
хурдан.
3. **Үүлэгүй, сэлмэг**
тэнгэри
сэнхир хүхэ;
Хүгжэмгүй, хооһон
хатар яндан хүхэ.
4. **Хүнэй хүндэ**
хүлеэхэдэ хүндэ,
Хүндын харюу
харууда харюу.
5. **Шарбууның түйсэ —**
хаарташын
һахюуһан.
Дүүрэн түйсэ —
архиншын һахюуһан.
6. **Баригдахагүй муу**
хүнэй хара,
хэн бэ гэжэ хёрхоор
хара.
7. **Унажа ябаһан**
моримни хара,
алдангүй, һайнаар
манан хара.
8. **Аршаантай шэлэй**
амһарые
Хиитүй тагладаг
таглаа.
Эреэн хэлэтын амые
Шүүмжэлэлэй галаар
таглаа.
9. **Ондо ороһон буруу—**
ерэхэ намар хашараг.
Минии хэлэһэн буруу
ха,
Хүн булта хашараг
лэ!

АНТОНИМУУД

1. **Ульгам мориндо**
газар ойро,
Хашан мориндо газар
холо.
2. **Ажалша хүнэй амбаар**
дүүрэн,
залхуу хүнэй заглуу
хооһон.
3. **Һураһан — далай,**
һураагүй — балай.
4. **Һургаалтай хүн толон**
соо ябаха,
һургаалгүй хүн манан
соо ябаха.
5. **Залхуу аймхай хоёр**
зоригтой ажалша
хоёрто хоротой.
6. **Жаргалдаа дашууржа,**
дээрэлхэхэ хэрэггүй,
зоболондо диилдэжэ,
доро унаха хэрэггүй.
7. **Һайнда һалбар,**
мууда мухар.

Б. НАМСАРАЙН.

Агын округ.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанд... Хүдөө ажахын хүдэлмэр... лэгшэдэй 1974 оной ... циалис уялганууд.

Хоёрдохи хуудаһан... Промышленность, бари...гын, транспортын, хэлэ... холбооной ба ажаһуудал... хангалгын хүдэлмэрил... шэдэй республиканска з... лөөндэ зорюулагдаһан м...териалнууд.

Гурбадахи хуудаһан... Нүхэр Л. И. Брежне... Хосе Мартин орден барю... һан тухай материалнууд.

Дүрбэдэхи хуудаһан... Хилын саана. Нютаг н...тагай һонин.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММ... «Орбита» харуулна. 13.0... — Һүүлэй һонин. 13.10— Үхибүүдтэ — «Ерыш, он... хон» (үнгэтэ). 13.40— «Элүүр энхэ байдалай» пр...граммын почто». 14.10— Фигурна һолжоролгоор Е...ропын түрүү һуури эзэлх... түлөө мүрысөөн (үнгэтэ...). Спортивна хатар. Загреб... дамжуулга. 15.50—16.00— Забһарлалга. 16.00— Мэдэ...сэлэй программа. Нүхэ... Л. И. Брежневэй Кубад... айлшалжа байһан туша... 17.00 — «Инженер» ... фильм-зүжэг түрүүшы... харуулагдаха. 19.00 — М... дээсэлэй программа. Нүхэ... Л. И. Брежневэй Куба... айлшалжа байһан туша... 20.00 — «Очевидное — не...роятное» — эрдэм мэдэх... ойлгохо программа. 21.00— «Мүнөөнэй хүгжэм». 21.... — 21.40 — Забһарлалга. 21.40— «Маңһаа өөдөө г... сал огторгой». Советскэ С...юзай Герой В. П. Чкалов... түрэһөөр 70 жэлэй ой... 22.00 — Кубын артистнар... концерт (үнгэтэ). 22.40— «Экранда — кинокомеди» «Воздушный извозчик» ... уран һайханай фильм. 24.0... — Мэдээсэлэй програм... Нүхэр Л. И. Брежневэй К...бада айлшалжа байһан т...шаа.

Редактор Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

Үбэлэй шэрүүн жабарай
Үһөөрхэн самнаашье
һаань,
Газарай зузаан хүрьһые
Гантатар хүргөөшье
һаань,
Мундаргануудай хормой
дороһоо
Мундуу хүсөөр
бурьялан,
Булагууд сорьён
гарана,
Буртаг соогуур
урдана.
Аажам талада
гарахадаашье,
Амалагданагүй
жабарта
Уурал мана татаһаар
Уужам дайдаяа хэмжэнэ.

□«БУРЯАД ҮНЭН»□ 1974 оной февралиин 2. □ 4-дэхи хуудаһан □ Типография управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР □ Н-04333. Заказ № 0044